

Lunds Botaniska Förening

Medlemsblad 1994:1

INNEHÅLL

Information från Projekt Skånes Flora	2
Inventeringsläger i Lönsboda, 3 - 8 juli 1994	2
Nytt på datafronten	2
Efterlysning av några inkomna växter	2
Insamlingstips	3
Bromus i Skåne (Skånes Flora 17)	7
Fytofotodermatit, "Vilka växter bör man pressa i mörker?"	18
50 år efter Weimarck. En rapport från några inventeringsrutor i Brönnestad socken	20
Brunrör, madrör och ängsrör (Skånes Flora 18)	23
Skånes Flora, ett urval intressanta växtfynd (huvudsakligen från 1992-93)	26
Floraväktarverksamheten i Skåne, årsrapport 1993	32

ÄLDRE MEDLEMSBLAD

Föreningens medlemmar kan gratis erhålla de tidigare utgivna medlemsblad som finns i lager. För icke medlemmar kostar de 20 kr/styck. Om man inte är medlem och vill ha kvarvarande medlemsblad, får man dem alltså kostnadsfritt genom att bli medlem i föreningen! Dock debiteras portokostnad om medlemsbladen måste skickas till dig.

MEDLEMSSKAP I LBF

Det enklaste sättet att bli medlem är att kontakta distributören, tel: 046-10 89 65 eller ordf.: 046-10 95 58 (12 37 55). De träffas oftast också på mötena. Det går även att betala årsavgiften på 100 kronor till postgiro 8 35 22 - 3, Lunds Botaniska Förening. Glöm inte att ange både namn och adress, samt att det gäller ett nytt medlemskap. Vi får varje år några anonyma inbetalningar.

LBF är en ideell förening, med främsta syfte att sprida intresset för botanik och stödja botanisk forskning. Föreningen ordnar föredrag cirka 10 gånger om året, och dessa följs av eftersitsar till självkostnadspris. Föreningen ordnar också exkursioner, dels en- eller tvådagsturer inom Sydsverige, dels längre resor. Flertalet av de senare har gått till Medelhavsområdet. Naturskydd, främst syftande till att skydda hotade skånska växter, ingår också i programmet. Föreningen driver genom särskilda arbetsgrupper inventeringsprojekten Skånes Flora och Blekinge Flora. Även andra floraprojekt stöds, f.n. framför allt Smålands flora.

LUNDS BOTANISKA FÖRENING 1994

Adress: Botaniska Museet, Östra Vallgatan 18, 223 61 Lund
Postgiro: 8 35 22 - 3

Styrelse

Ordförande: Sven Snogerup, Trumpetaregränd 9, 222 39 Lund;
tel arb: 046-10 95 58, hem: 046-12 37 55

Vice ordförande: Bengt Örneberg, Svaneholmsgatan 12, 217 73 Malmö;
tel: 040-91 50 41

Protokollsekreterare: Alf Porenus, Betesvägen 2, 240 10 Dalby;
tel: 046-20 11 94

Kassör: Åke Andersson, Östra Hyllievägen 22, 216 21 Malmö
tel: 040-15 63 07

Övriga ledamöter: Henrik Johansson, Louise Lindblom, Göran Mattiasson
Kjell-Arne Olsson, Honor Prentice, Leif Sigbo.

Funktionärer

Sexmästare: Per Lassen, Botaniska Museet, Ö. Vallgatan 18,
223 61 Lund; tel: 046-10 89 77

Medlemsregistrator, arkivarie och distributör: Britt Snogerup,
Botaniska Museet, Ö. Vallgatan 18, 223 61 Lund; tel: 046-10 89 65

Revisorer: Lennart Engstrand och Ragnar Ericson

Revisorsuppleanter: Linus Svensson och Bengt Bentzer

LUNDS BOTANISKA FÖRENINGENS MEDLEMSBLAD

Redaktör och ansvarig utgivare: Kjell-Arne Olsson, Lövens väg 38,
291 94 Kristianstad; tel: 044-22 60 24

Omslagsbilden

Styv fingerört, *Potentilla recta*, har bititills blivit funnen på 5 lokaler i den nya skåncinventeringen. Bl a har T Tyler noterat den från Brönnestad som framgår av hans artikel i detta nummer av Medlemsbladet.

Information från Projekt Skånes Flora

Inventeringsläger i Lönsboda, 3 - 8 juli 1994

I Medlebladet 1993:2 aviserades att sommarens inventeringsläger kommer att förläggas till Lönsboda där vi inventerar de två ekonomiska kartbladen Duvhult (4E 1b) och Tostaholm (4E 1c). Då det finns platser kvar har du fortfarande möjlighet att anmäla dig! Även om du inte kan delta hela veckan är du välkommen under de dagar eller tider du har möjlighet.

Henning Weimarck inventerade Örkeneds socken 1938. Under vintern har alla hans fynd från de berörda kartbladen blivit koordinatsatta och inmatade i projektets dator. Förutom intressanta jämförelser över förändringar i floran under de drygt 50 år som gått, kommer detta att ge oss möjligheter att eftersöka intressanta växtplatser och arter under inventeringslägret.

Under inventeringslägret bor vi på vandrarhemmet i Lönsboda. Här har vi tillgång till bl a samlingslokal och kök. Liksom tidigare år inventerar vi i smågrupper under dagarna. Du som ännu inte inventerat så mycket, kommer då att ha möjlighet att följa med en mera erfaren inventerare. På kvällarna träffas vi och diskuterar dagens fynd och hjälper varandra med svärbestämda växter.

Anmälan till sommarens inventeringsläger gör du till Kjell-Arne Olsson, Lövens väg 38, 291 94 Kristianstad, tel 044-22 60 24.

Nytt på datafronten

Det är numera möjligt att lägga till medinventerare även på enskilda listor. Om du vill ha medinventerare tillagda på listor som redan är inmatade kan du kontakta Kjell-Arne. En ny krysslista där bl a indikatorarter är speciellt märkta, håller på att arbetas fram. Förhoppningsvis ska denna kunna tryckas upp innan sommaren.

Efterlysning av några inkomna växter

Den nuvarande statusen för vissa växter som kommit in med gräsfrö eller ursprungligen odlats och nu är kvarstående eller förvildade, företrädesvis i parker, är dålig. Databanken för hotade arter vill gärna ha upplysningar om följande arter:

Anthriscus cerefolium, dansk körvel, (Lund, O Runslingan och vid Fagottgränd; Smedstorp, NO Listarum och Ö. Vemmerlöv, V Gyllebo slott)

Arum maculatum, fläckig munkhätta och ev *A. alpinum*, munkhätta, (Öja, Ystads sandskog; Skabersjö, S Nygårdshus och V. Vram, V kyrkan)

Campanula rapunculus, rapunkelklocka, (Bälteberga)

Petrorhagia saxifraga, klippnejlika

Pentaglottis sempervirens, hästtunga (Malmö, S Ö. Sjukhuset; N. Mellby, N Fredriksberg; Båstad, V hamnen och Brumby, Mölle)

Ranunculus acris ssp. *friesianus*, parksmörblomma

Scrophularia vernalis, vårfleört, (Åhus, Äspet)

Inom parentes står de lokaler som f n finns inmatade i Projekt Skånes Floras databas. Om du känner till ytterligare aktuella lokaler för dessa växter i Skåne eller om du sett dem under senare år, så kontakta Kjell-Arne tel. 044-22 60 24. Vill du mera metodiskt eftersöka någon av arterna på gamla lokaler, har jag uppgifter om dessa.

Insamlingstips

Varje år är det åtskilliga belägg som inte går att bestämma på grund av att de blivit insamlade på felaktig tid eller på felaktigt sätt. Det är ju synd när ett belägg inte går att bestämma, inte minst då detta oftast kan undvikas om du iakttar de råd som finns i "Hur man tar belägg" (Skånes Flora 8). I en del fall kan det emellertid vara på sin plats med förtydliganden. Många av nedanstående tips och påpekanden kommer från de experter som hjälper projektet med kontrollbestämningar.

Dryopteris dilatata coll., lundbräken och nordbräken

Samla inte lundbräken/nordbräken för tidigt utan se till att du tar välutvecklade blad med utbildade sporgömmen.

Rumex sp, skräppor

När skräpporna går i frukt förstoras innerkalkbladen och omger den mogna nöten. Att studera deras form och eventuella tänder, taggar och knölar är oftast nödvändigt för en säker bestämning. Samla därför aldrig skräppor förrän sent på sommaren eller på hösten då de ombildade kalkbladen hunnit få sin typiska form.

Chenopodium album coll., svinmålla och svenskmålla

Mogna frön är oundgängliga för att säkert kunna skilja mellan svinmålla och svenskmålla. Båda arterna verkar vanliga i Skåne, så man kan definitivt inte ta för givet att det alltid eller oftast är svinmålla man träffar på. Innan du tar ett ex för pressen, gnugga en blomgyttring och kontrollera att det finns mogna, mörka frön. OBS att det även sent på växtsäsongen ofta finns individ. utan mogna frön.

Nymphaea alba, vit näckros/nordnäckros

De två underarternas utbredning och frågan om mellanformer ev är vanliga är mycket dåligt känt i vårt landskap. Näckrosor är besvärliga att samla in och därför är det kanske extra viktigt att man samlar in och pressar på rätt sätt så att resultatet inte bara blir en obestämbart kollekt. Förvissa dig om att allt material tillhör samma planta. Enklast sker detta genom att sträcka stjälkarna så att man ser att de konvergerar mot samma punkt. (Var särskilt misstänksam mot

ljusgröna tätnerviga blad. Dessa tillhör nämligen *Nuphar lutea*, gul näckros). Samla alltid om möjligt åtminstone två blommor och ett blad. Ange antalet märkesflikar för varje blomma. Pressa den ena blomman platt som en stjärna och den andra kluven. Den kluvna blomman avger en hel del slem som klistrar fast den i papperet om man inte förfar på följande sätt: Lägg den slemmiga sidan mot en bit tunn disktrasa och byt både disktrasa och papper ofta i början (första gången redan efter en timma eller mindre).

Philadelphus coronarius, doftschersmin

Philadelphus är ett mycket besvärligt släkte. De "vilda" arterna är svåravgränsade och genom förädling har det dessutom tagits fram en mängd trädgårdssorter under det senaste seklet, många med hybridursprung. Vilka arter och hybrider som odlas i vårt land är oklart. De flesta kollektorer som samlats in hitintills under projektet förefaller dock kunna hänföras till *Philadelphus coronarius*, doftschersmin, som nog är den äldsta arten i odling. Schersminerna verkar ha föga förmåga till att förvilda sig hos oss utan påträffas mest som kvarstående vid gamla torp etc. Doftschersmin har följande karaktärer:

Philadelphus coronarius, doftschersmin

- Grenar** unga grenar nästan kala; bark avflagnande på 2-åriga grenar; liksom bladstjälkar, blådnerver och blombägare ej skiftande i purpur.
- Blad** på blomskott 4--8 x 2--4,5 cm; på långskott upp till 12 cm långa (över 3 cm); tandade, m el m kala förutom på undersidans nerver.
- Blommor** vita-gulvita (utan röd ögonfläck i mitten), enkla eller fyllda, 2--3,5 cm breda; 5--11 st i klase; starkt doftande.
Blombägare och foderblad utvändigt kala, sällan sparsamt håriga.
Blomstjälk nästan kal, de nedre 5--10 mm långa.
Stift kala, sammanvuxna ungefär till mitten (ej till 3/4), av ståndarna längd eller kortare (åtminstone ej tydligt längre). Märken smalare än ståndarknapparna.

Knoppar dolda i bladvecken.

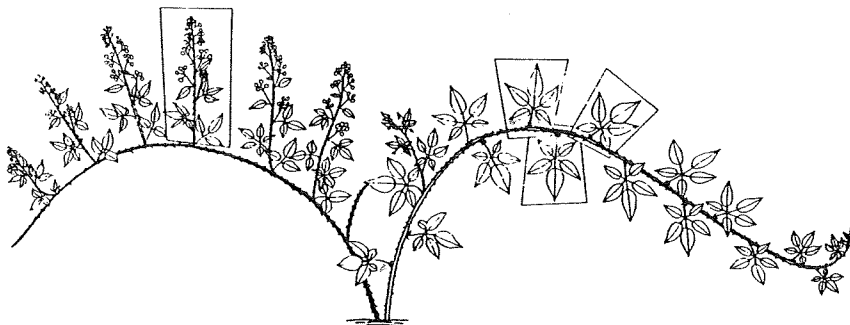
För att ovannämnda karaktärer ska kunna studeras måste schersminer samlas när de blommor och kollekten måste vara så pass stor att 2-åriga grenar kommer med. Det är även viktigt att du noterar på etiketten om blommorna är väldoftande, svagt doftande eller doftlösa.

Rubus fruticosus coll., björnbär och krypbjörnbär

En insamling av björnbär måste bestå av en rejäl bit av årsstammen (den icke blommande stammen) med tillhörande blad, samt ett blommande skott. Både blomskott och blad ska tas från mitten av stammarna (alltså inte toppskott). Kollektorer som inte består av dessa delar är i princip obestämbara. Förvissa dig även om att båda stammarna kommer från samma individ!

Den bästa tiden för insamling av krypbjörnbär är i juli, medan björnbär ur sect. *Rubus* går bra att samla från juli och ganska långt in på hösten. Samla alltid björnbär som vuxit ljus och öppet. Skuggformer blir ofta otypiska vad gäller färg, behåring, taggarnas form etc.

Vid insamlingen underlättas bestämningen om du antecknar sådana karaktärer som lätt går förlorade under pressningen. Anteckna därför gärna märkenas färg (framförallt om de avviker från den vanliga grönvita/grönaktiga färgen), kronbladens färg och ståndarnas längd i förhållande till märkenas längd under blomningen ($>$, $=$, $<$).

Ovanstående bild har hämtats ur *Nordiske Brombær* av Anfred Pedersen och Jens Christian Schou. För den som vill fördjupa sig i våra *Rubus*-arter kan denna utmärkta bok verkligen rekommenderas. Den kan beställas från Biblioteket, Botaniska Institutionen, Aarhus Universitet, Nordlandsvej 68, DK-8240 Risskov, Danmark. Pris 80 DKr.

Anfred Pedersen har ställt sig positiv till att bestämma skånska krypbjörnbär för projektet. Så samla gärna krypbjörnbär även om det inte finns "beläggstvång" för sektionen som sådan. Att det finns möjlighet till många spännande fynd i vårt landskap visar inte minst Anfred Pedersens artiklar i SBT det senaste året om nya krypbjörnbär i södra Sverige. Speciellt när det gäller krypbjörnbär är det viktigt att kollekterna blivit insamlade på rätt sätt för att överhuvudtaget kunna bestämmas till art.

Vicia angustifolia, sommarvicker

Det verkar som om det är möjligt att bestämma en stor del av arten till varietet genom att jämföra formen på de nedre, tidigaste småbladen med de övre som kommer senare. Hos var. *segetalis*, stor sommarvicker, är alla bladen avlånga - smalt lansettlika, medan de nedre bladen är omvänt äggrunda hos var. *angustifolia*, liten sommarvicker. För att ev. kunna bestämma sommarvicker till varietet krävs alltså att beläget består av ett helt exemplar med rot.

Heracleum spondylium ssp. *spondylium*, vit björnloka

Samla endast blommande exemplar då kantblommornas storlek är avgörande för underartsbestämningen.

Verbascum sp., kungsljus-arter

Ståndarnas utseende och storlek är viktiga karaktärer när man bestämmer kungsljus. Pressa därför alltid några blommor separat (helst i fält). Det är inte ovanligt med kollekt där blomställningen tappat alla sina blommor på väg till pressen.

Rhinanthus serotinus, höskallra /höstskallra

Stympade exemplar är obestämbara till underart. Samla därför alltid hela exemplar med rot.

***Hieracium*-sp., hagfibblor, styvfibblor, skogsfibblor etc**

Stympade exemplar är obestämbara till sektion och i ännu högre grad till art. Samla därför alltid hela exemplar med rot och ev. rosett.

***Sparganium erectum*, stora igelknoppar**

De olika underarterna av *Sparganium erectum* skiljs genom frukternas utseende. Förvissa dig om att exemplaret du tänker samla in har mogna frukter. Dessa mognar först sent på växtsäsongen.

***Carex flava*-gruppen, knagglestarr, näbbstarr, ärtstarr, grönstarr och ängsstarr**

Flera av arterna inom gruppen är mycket närstående. Då de dessutom är variabla och lätt bildar hybrider kan det vara mycket svårt att bestämma enskilda exemplar. Hybrider mellan ängsstarr och övriga arter är alltid sterila (bildar inga mogna frukter, d.v.s. fruktömmena är tomma), de mellan knagglestarr och övriga arter är nästan undantagslöst sterila medan de mellan näbbstarr, grönstarr och ärtstarr är sterila till fertila. Mellan de senare påträffas därför ofta även återkorsningar. För att i någon mån kunna visa på den variation som kan finnas mellan olika individ på en lokal, är det angeläget att samla flera ex från samma lokal (naturligtvis under förutsättning att populationen inte skadas av en sådan insamling).

***Poa pratensis*, ängsgröe etc**

För att kunna bestämma arten till taxa av lägre rang är det nödvändigt att belägg tas med ordentliga utlöpare. Det är de gamla utlöparna fram till strået eller bladskottet som är viktiga i detta sammanhang.

Hybrider

Om du finner och samlar in en växt du tror är en hybrid, underlättas bestämningen avsevärt om du antecknar vilka presumtiva föräldraarter som växer i omgivningen.

Ny botanisk förening i Blekinge

I och med inventeringsarbetet i Blekinge nu är avslutat kommer vi nu att bilda en förening som en fortsättning för intresserade botanister. De som är intresserade av medlemskap kan höra av sig till Lars Fröberg, Botaniska Museet, Ö. Vallgatan 18, 223 61 Lund, tel 046-10 89 07.

Bromus i Skåne

Göran Holmström

Skånes Flora 17

Finns det verkligen många arter *Bromus* i Skåne? Man ser ju bara ett par olika. Och skulle man någon gång hitta en losta som verkar spännande, så nog visar den sig till slut vara en vanlig luddlosta i alla fall...

Så dystert kan den kännas, men verkligheten är betydligt gladare.

Femton olika *Bromus*-arter har hittills rapporterats in till Projekt Skånes Flora. Några är mycket vanliga, en del inte fullt så sällsynta som man kunde tro och fyra arter som varit försvunna ganska länge har återfunnits.

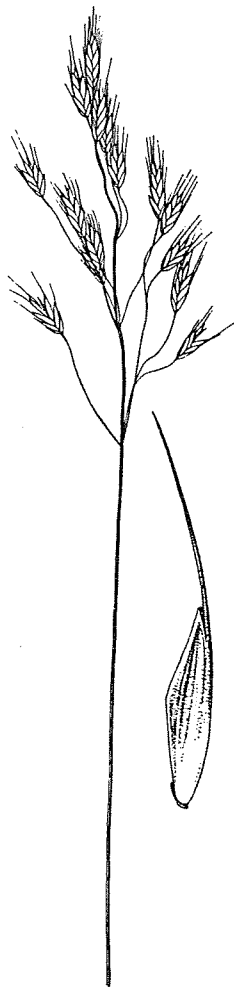
Ytterligare fem arter finns så pass nära oss att de skulle kunna dyka upp. Hela tjugo arter bör alltså tas med i en genomgång av släktet.

Lostorna har dåligt rykte, men alla arter går givetvis av känna igen. En del bestämningskaraktärer kan vara lite besvärliga. De kanske bara gäller i nio fall av tio. Eller, de kanske är svåra att förstå utan tidigare erfarenhet av arten eller närstående arter. Något enskilt strå måste ibland läggas till högen av naturens outgrundliga mysterier. Det får man acceptera.

Bestämningsnycklarna i de vanligaste flororna liknar varandra och tar upp i stort sett samma karaktärer. Därför blir man glatt överraskad när man läser tidskriften *Willdenowia* från år 1970. Där finns en nyckel för undersläktet *Bromus* (de jobbigaste arterna) som konstruerats av den tyske gräsexperten Hildemar Scholz. Han tar fasta på behåringen på den nedersta bladslidan och delar upp arterna utifrån denna karaktär. Nyckeln är ett utmärkt komplement till de gängse. Den ger också vissa roliga möjligheter. Man kan till exempel blunda och bestämma en *Bromus arvensis*.

Ju fler karaktärer man tar hänsyn till desto säkrare blir dock bestämningen. Därför har jag bakat samman en del av de traditionella karaktärerna med Hildemar Scholz behåringsskaraktärer och lite egna erfarenheter till dels en ganska kortfattad bestämningsnyckel, dels mer personliga beskrivningar av varje art.

Nyckeln klarar av typiska exemplar, men är bara första steget. Artbeskrivningarna ska ge de ytterligare uppgifter som behövs för att avgöra om nyckelns förslag var det rätta.

Bromus arvensis, renlosta

Nyckel

1	Nedre skärmfjäll 1-nervigt	2
-	Nedre skärmfjäll minst 3-nervigt	9
2	Ytteragnarnas borst minst lika långt som agnen	3
-	Borst kortare eller saknas	6
3	Alla småax pekar mer eller mindre rakt uppåt	4
-	De flesta småaxen pekar åt sidan eller nedåt	5
4	Borst högst 20 mm långt	<i>B. madritensis</i> , spansklosta
-	Borst minst 30 mm långt	<i>B. rigidus</i> , sticklosta
5	Vippgrenar oftast med bara ett småax	<i>B. sterilis</i> , sandlosta
-	De flesta vippgrenar med flera småax	<i>B. tectorum</i> , taklosta
6	Blad av ungefär stråets bredd	<i>B. erectus</i> , raklosta
-	Blad betydligt bredare	7
7	Ytteragnarnas borst högst 3 mm, oftast kortare eller saknas helt	<i>B. inermis</i> , foderlosta
-	Borst minst 4 mm, oftast längre	8
8	Översta bladslidan småluden	<i>B. benekenii</i> , strävlosta
-	Översta bladslidan långhårig	<i>B. ramosus</i> , skugglosta
9	Ytteragnar med skarpt kölad rygg	10
-	Ytteragnar med rundad rygg	11
10	Borst högst 3 mm, oftast kortare	<i>B. willdenowii</i> , plattlosta
-	Borst minst 4 mm, oftast längre	<i>B. sitchensis</i> , slöklosta
11	Nedersta bladslidan med en tät matta av tunna, veka hår som kärns mjuka mot fingrarna (fig 1)	12
-	Nedersta bladslidan med tjocka, styva hår som känns stickiga mot fingrarna (fig 1)	17
12	Alla hår mycket korta, som en finklippt matta	<i>B. arvensis</i> , renlosta
-	Både långa och korta hår, i en rufsig matta	13
13	Småax ungefär dubbelt så långa som breda	14
-	Småax ungefär fyra gånger så långa som breda	15
14	Ytteragnar kortare än 6,5 mm	<i>B. lepidus</i> , finlosta
-	Ytteragnar längre än 6,5 mm	<i>B. hordeaceus</i> , luddlosta
15	Småax tätt lurviga av långa hår	<i>B. lanceolatus</i> , skruvlosta
-	Småax kala eller korthåriga	16
16	Ytteragnens hinnkant smal med svag vinkel (fig 2)	<i>B. japonicus</i> , kvarnlosta
-	Ytteragnens hinnkant bred med tydlig vinkel, ibland som en tand (fig 2)	<i>B. squarrosus</i> , spretlosta
17	Ytteragnens hinnkant jämnt rundad (fig 2)	18
-	Ytteragnens hinnkant med tydlig vinkel (fig 2)	<i>B. commutatus</i> , brinklosta
18	Nedersta bladslidan kraftigt hårig	<i>B. racemosus</i> , ängslosta
-	Nedersta bladslidan svagt hårig eller kal	<i>B. secalinus</i> , råglosta

Kommentar

Ytteragnens form är en mycket användbar karaktär. Med lite träning känner man igen många arter ganska direkt. Ett gott råd är att då och då öva på luddlostor.

Behåringen på nedersta bladslidan kräver också erfarenhet. Även här gäller att man efter ett visst antal luddlostor är redo att gå vidare.

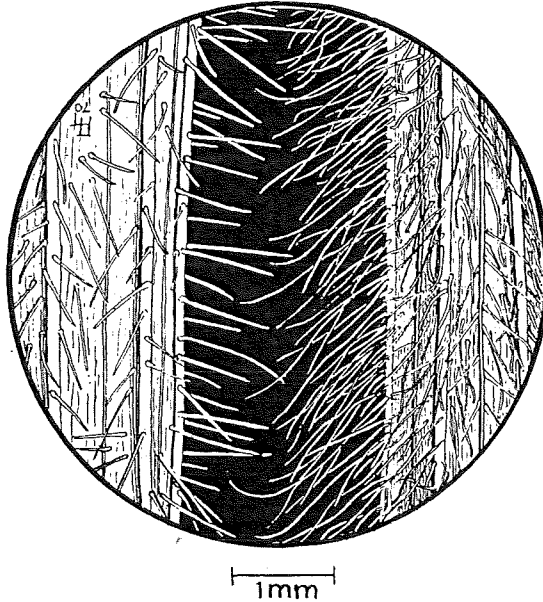

Fig 1. De två typerna av behåring på nedre bladslidan. Till vänster *Bromus commutatus*, till höger *Bromus hordeaceus*. (Ur Willdenowia, original A Tröger)

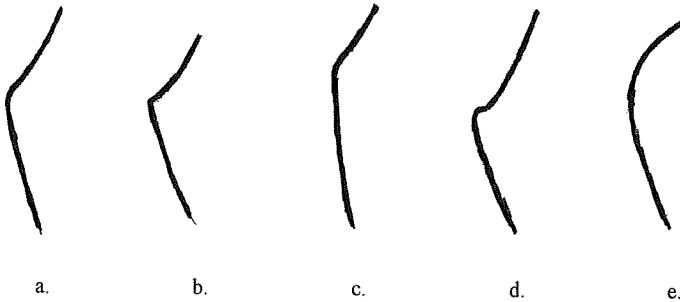

Fig 2. Hinnkantens form på en ytteragn ungefär mitt i småaxet. Typiska fall. Teckning förf.
 a. *B. hordeaceus*, *B. commutatus*
 b. *B. lepidus*
 c. *B. japonicus*, *B. arvensis*, *B. lanceolatus*
 d. *B. squarrosus*
 e. *B. racemosus*, *B. secalinus*

Bromus madritensis, spansklosta

Spansklostan hittades vid en markväg i kanten av en åker nära Alnarp 1993. Den växte tillsammans med sandlostor. Arten är typisk för ruderatmark. I Medelhavsområdet är den mycket vanlig. Hos oss finns några gamla fynd, men numera ingår den ofta i eternell-odlingar, varför den kanske kan börja dyka upp.

Till utseendet är den mycket variabel. Den kan vara som en liten tofs bara, med några få småax tätt ihop. Den kan också ha stor vippa med väldigt många småax. Vippgrenarna blir maximalt 30 mm långa men är för det mesta mycket kortare, ner till nästan ingenting. Vippan är normalt tät. Småaxen pekar uppåt, jag tror sällan jag sett något som lutat mer än 45 grader.

Bromus rigidus, sticklosta

Den senaste uppgift jag kunnat finna om sticklosta i Skåne finns i John Krafts *Kullabergsflora*. Fyndet är från en gata i Mölle och cirka femton år gammalt. Arten är vanlig i södra Europa, men ytterst tillfällig hos oss.

Den har ett mycket speciellt utseende. Den brukar bara vara ett par decimeter hög. Småaxen sitter på korta skaft, uppåtriktade tätt efter varandra. Antalet är ofta ungefär sju men kan vara betydligt fler. Med sina mycket långa borst likar det hela en svagt lutande pensel. Just lutningen har slagit mig många gånger. Borsten och även agnarna är hårda och stickiga (!).

Bromus sterilis, sandlosta

Sandlostan verkar att ha ökat de senaste åren. Kanske har den gynnats av torra somrar. Den har på sina ställen till och med vandrat in på torr ängsmark.

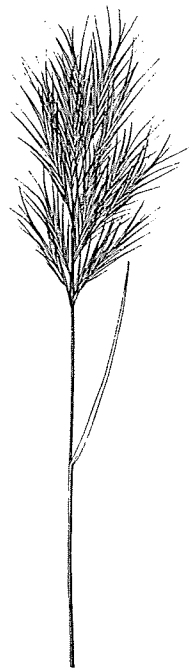
Det typiska för sandlostan är de mycket långa vippgrenarna som pekar åt alla håll, inte minst nedåt, och som var och en bär ett enda småax. Småaxen är kala, men lär kunna vara småhåriga också, även om jag inte kan påminna mig att jag någonsin sett det.

Bromus tectorum, taklosta

Taklostor är oftast låga med alla småaxen hängande tätt och vackert åt samma håll. Färgen brukar gå lite i grått och småaxen är ordentligt håriga.

Men självklart är det inte hela sanningen. Naturligtvis finns det resliga taklostor också med yvig vippa av småax som visserligen hänger men som är rent gröna och helt kala. När man stöter på en sådan måste man räkna småaxen på vippgrenarna. Är de två eller fler på de flesta grenarna så är det en taklosta i alla fall. Man kan mäta ytteragnarna också. Hos taklostan är de max 12 mm, hos sandlostan minst 14 mm.

Taklostan är ganska vanlig, särskilt på bangårdar och i hamnar samt på sandfält.

Bromus madritensis,
spansklosta

Bromus erectus, raklost

Raklost är en särling bland de skånska lostorna. Egentligen är det svårare att komma fram till att det verkligen är en losta, än att sedan avgöra vilken losta det är.

Den är perenn med blad som bara är 2 till 4 mm breda. Ytteragnarna är smala och långa med halvlångt borst. De ser stickiga ut, och det gör hela vippan också. Färgen tonar ofta i brunlila, men kan även vara rent ljusgrön. Ståndarknapparna är väldigt stora, 5--6 mm långa. De kan vara lila, gula eller brunröda.

I Skåne finns raklost här och där på vägkanter, renar eller järnvägsbankar. Den är inte vanlig.

Bromus inermis, foderlost

Foderlost är varken den mest upphetsande eller mest svårbestämda av lostorna. Men den kan faktiskt överraska. I Lunds Botaniska Museum finns ett ark där den står med namnet *Bromus benekenii* - det får vara varning nog. Detta exemplar har 3 mm långa borst. Normalt är borsten mycket kortare, ofta obefintliga.

Foderlost växer i stora bestånd längs vägar, diken och åkrar. Den är hög och kraftig med mycket yvig vippa. Egentligen är den tjusig!

Bromus benekenii, strävlost, och *Bromus ramosus*, skugglost

Strävlost blommar i allmänhet tidigare än skugglost. Det kan vara bra att veta när man möter dem i en skånsk ädellövskog. Efter blomningen drar strävlost ihop vippan och lutar den gärna åt ett håll. Samtidigt kan det blomma skugglostor intill med långa, graciöst utslagna vippgrenar. Arterna verkar just då nästan väsensskilda.

Ändå ställer de till problem. Då kan man göra så här: Tag loss en ytteragn, Håll den i borsten upp och ner med ryggsidan bortåt. Titta i lupp mot en mörk bakgrund. Syns vita hår längs kanten ända till spetsen, då är det en strävlost. Syns inga hår så prova med någon ytteragn till. Om det fortfarande inte syns några kanthår som når spetsen, då är det en skugglost. Hos skugglost slutar håren på ungefär halva vägen.

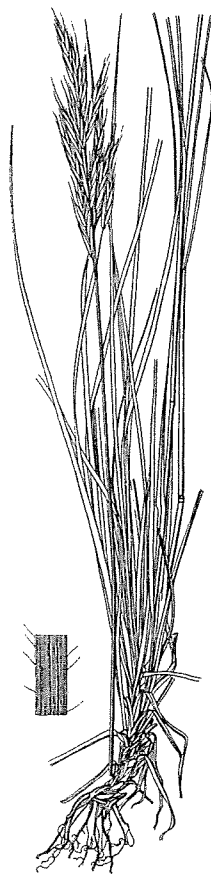
Skugglostans ytteragnar är bredast ovan mitten, strävlostans har sin största bredd vid eller strax under mitten.

En typisk skugglostevippa har två grenar nederst. Båda är mer än en dm långa och bär 5--9 småax, alla i grenens yttre halva.

En typisk strävlostevippa har tre grenar nederst. Två är knappt decimeterlånga med 2--5 småax, något av dem vid eller innanför grenens mitt. Den tredje grenen är betydligt kortare med kanske bara ett småax.

Behåringen på översta bladslidan är den traditionella karaktären. Oftast stämmer den, men inte alltid. Skugglostor behöver inte vara långhåriga.

Blir man någon gång helt förvirrad och uppgiven inför ett strå av endera av dessa lostor kan det vara en tröst att veta att man till exempel i Frankrike slår ihop dem till en art.

Bromus erectus, raklost

***Bromus willdenowii*, plattlosta**

Mitt livs enda plattlosta fann jag sent på kvällen i en rabatt utanför min favoritrestaurang i Pietra Ligure på italienska rivieran. En glad fest blev ännu gladare!

I Skåne är chansen att finna en plattlosta mycket liten. För ett antal år sedan ska den ha syntts till nära stranden strax väster om Ystad (Jan Thomas Johansson muntligen). Övriga fynd ligger långt tillbaka i tiden.

Plattlostan är en amerikansk losta med plattade småax och skarpt kölad rygg på ytteragnen. Agnens yta är täckt av täta, tydliga nerver. Borstet ska kunna bli 3 mm långt men brukar vara mycket kort, ofta bara en påsatt udd.

***Bromus sitchensis*, sloklosta**

Sloklostan är också en amerikanare, med platta småax. Den har börjat dyka upp på allvar på senare tid. Vägkanter, åkerrenar och ruderatmarker är typiska platser.

Ibland blir den mycket hög med väldiga vippor. Andra gånger är den inte lika iögonenfallande. Småaxen brukar dock alltid imponera. De är ofta fyra centimeter långa med ganska parallella sidor. Nerverna på ytteragnens yta är inte lika många och inte lika tydliga som hos plattlostan, men karakteristiska nog ändå. Borstet är långt, ofta upp mot en centimeter.

Det här är en tjusig losta vars fortsatta spridning blir spännande att följa.

***Bromus arvensis*, renlosta**

Renlostan var vanligare förr, men är ännu inte försvunnen som åkerogräs. Söder om Malmö, till exempel, kan den uppträda i mängd i kanten av åkrar. Den dyker också upp på ruderatmark.

Den är trevlig genom att den har flera goda karaktärer som avslöjar den. Allra roligast är behåringen på de nedre bladslidorna, en mycket tät, mjuk matta av helt korta hår - som något för tanken till *Holcus lanatus*, luddtåtel. Ingen annan svensk losta har denna behåring.

Renlostan har längre ståndarknappar än närliggande arter, 3,5--5 mm. Vippan kan bli mycket stor och yvig. Vippgrenarna är väldigt långa och dessutom tunna. Småaxen brukar gå i lila, men kan också vara rent gröna. De är förhållandevis små och klena med ganska parallella sidor. Ytteragnarna är ganska smala och verkar tunna och lite genomskinliga. De är, tror jag, alltid kala. En tydlig vinkel finns på agnens hinnkant, rätt högt upp. Hinnkanten är viktigt och brukar stå så vackert mot agnens lila rygg!

***Bromus lepidus*, finlosta**

Finlostan återupptäcktes i Skåne 1992, på en torr betesäng söder om Veberöd. Den ska kunna dyka upp i vägkanter, gräsmattor och på vallar. Ängen vid Veberöd har varit vall.

Viktigaste kännetecknet är måttet på ytteragnarna. Hos finlostan är de 4,5--6,5 mm, hos luddlostan minst 6,5 mm. Arten har också flera karaktärer där man slipper mäta. Hinnkanten på ytteragnarna är mycket bred och viktigt med en väldigt skarp vinkel. Eftersom agnen är ganska smal och hinnkanten bred kommer de vita och gröna snedränderna på småaxet att se ungefär lika breda ut. Det är mycket dekorativt! Klyvningen i ytteragnens topp är också en bra karaktär. Denna skåra är så djup att den når ner till borstets fästpunkt. Småaxen är verkligen små, vippan liten och ganska klen med vanligen bara ett småax per gren. Hela gräset är litet och oansenligt och lätt att gå förbi.

På senare tid har finlostan ofta placerats som underart till luddlostan. Det förstår jag inte.

Bromus hordeaceus, luddlosta

Visst är det härligt med en art som är riktigt vanlig och dessutom ordentligt variabel. Man skulle förmodligen kunna ägna ett helt liv åt luddlostan, utan att bli sysslolös.

Men vad är det då som är typiskt för alla luddlostor?

I bestämningsnycklar brukar man läsa att luddlostor har tunnare ytteragnar med tydligare nerver än närstående arter. Det stämmer säkert - men är det användbart? Andra arter kan ibland se ut att ha lika tydliga nerver. Vissa luddlostor kan se ut att ha otydliga nerver. Och hur ska man kunna se med ögat hur tjock en agn är?

Ett annat försök i nycklarna är vippgrenarnas längd. De ska vara kortare hos luddlostan än närstående arter. Visst, det brukar stämma. Men inte alltid. Det finns märkliga luddlostor med vippgrenar som skjuter iväg ohämmat.

Egentligen är det så att luddlostor, det är alla de lostor som blir över. Alla de som inte blir något roligare.

Jag vet ingen karaktär som gäller enbart för denna art. Ändå är den ju väldigt lätt att känna igen!

Några saker ska man alltid kontrollera. Behåringen på nedersta bladslidan ska vara mjuk och tät och lång och rufsigt. Ytteragnens kant ska vara vinklad. Småaxets form ska vara ganska oval. Sedan är det det där med underarterna...

Ssp. *thominii*, strandlosta, går väl an. Det är lågväxta, högst 12 cm höga luddlostor på sandmark. Stråna ska börja krypande längs marken och sedan långsamt böja sig uppåt. Vippan ska vara liten och ytteragnarna 6,5--7,5 mm långa.

Ssp. *pseudothominii*, falsk finlosta, är värre. Ytteragnen ska vara högst 7,5 mm. Den kan gott vara kal, men får vara hårig. Den ska ha tydlig vinkel, helst tydligare än vanlig luddlosta. Vippan bör inte vara alltför stor.

Säga vad man vill om dessa underarter, välavgränsade är de i alla fall inte. Särskilt inte ssp. *pseudothominii*.

Fig 3. Småax av *Bromus commutatus*, t v, och *Bromus hordeaceus*. Ytteragnarna hos *B. commutatus* ligger på längre avstånd från varandra än de gör hos *B. hordeaceus*. (Ur *Bot. Jahrb. Syst.* 1981, original K. Ammann)

Bromus lanceolatus, skruvlost

Den här arten har fått det svenska namnet skruvlost, men borde i stället kanske heta praktlost eftersom den är så praktfull. Den tillhör favoriterna i skånska eternellodlingar och tittar ut ur många torkade buketter. Som vild växer den i sydeuropa. Hos oss kan den hålla sig kvar flera år efter odling.

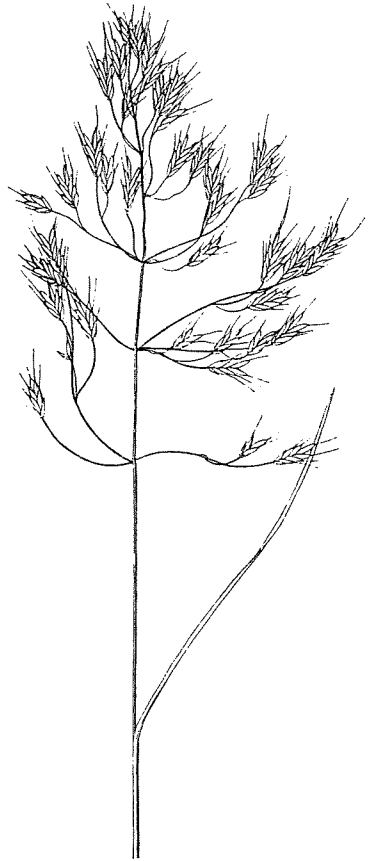
Den har en magnifik vippa. Småaxen är inte alltid så många men desto större. De kan bli 50 mm långa och agnarna bär för det mesta tjockt med långa hår. Agnen i sig är förhållandevis smal, men upp till 20 mm lång. Den har en ganska tydlig vinkel längs kanten. Borstet är fäst långt nedanför agnens spets. Det är vridet och utåtböjt.

Bromus japonicus, kvarnlost

Kvarnlostan hör hemma i mellersta och sydöstra Europa. Den har dykt upp i hamnar och vid kvarnar hos oss. I Lunds Botaniska Museum finns en hel del skånska kollektioner. Blåddrar man igenom dem hastigt tror man lätt att det rör sig om flera olika arter. Kvarnlostan varierar nämligen kraftigt. Man skulle kunna säga att småaxen går från renlost till spretlost.

Behåringen på nedersta bladslidan är lång och mjuk. Där skiljer den sig från renlostan. Småaxen är långsmal. Det skiljer den från luddlostan. Ytteragnarna kan vara håriga eller kala. De är ganska smala med sin ofta otydliga vinkel rätt högt upp längs kanten. Borstets fästpunkt sitter längre ner från ytteragnens spets än hos till exempel luddlostan. Skillnaden syns bäst när kvarnlostan böjer ut sina borst - men så gör inte alla kvarnlostor! Nerverna på agnen kan vara tydliga eller svaga. Vippan är ofta mycket stor och yvig. Vippgrenarna verkar tunna och slingriga. Antalet småax i en vippa kan vara mycket stort.

Kvarnlostan är en besvärlig art. I Lunds Botaniska Museum finns några kollektioner med lostor som kallas kvarnlostor och som har korta småax. De strider helt mot min erfarenhet av arten. Dem har jag valt att inte se.

Bromus japonicus, kvarnlost

Bromus squarrosus, spretlost

Spretlostan är en läcker art som tyvärr inte setts i Skåne på många år. Det är en ruderatart från sydeuropa. Vippan bär i allmänhet ganska få småax. Vippgrenarna är relativt korta med ofta bara ett småax vardera. Ytteragnarna är 8--11 mm långa och påfallande breda. Hinnkanten är tjuvig bred med en kraftfull vinkel ungefär mitt på. Ibland är vinkeln formad som en utskjutande tand. Borset är ordentligt utåtböjt.

Men det fräckaste hos spretlostan är att småaxen kan bli så långa, enligt litteraturen upp till 70 mm. Det är konstigt att inte eternalodlarna fått upp ögonen för den. Den påminner ytligt om *Briza maxima*, italienskt darrgräs. Fast de flesta spretlostor ser förstås bara ut som lite kraftiga kvarnlostor.

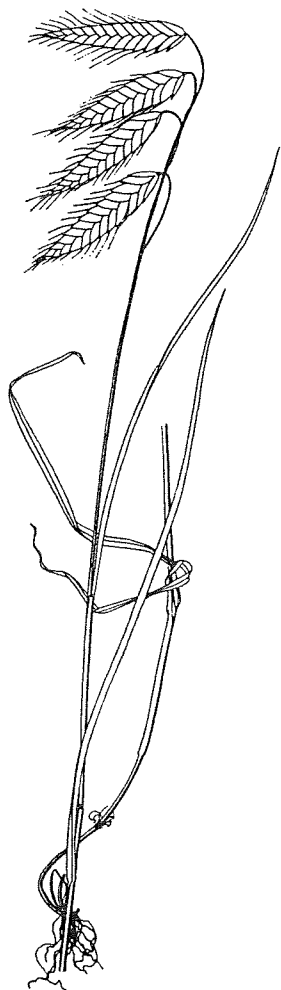
Bromus commutatus, brinklost

1993 återupptäcktes brinklostan på en lokal utanför Landskrona där Arvid Nilsson såg den på 40-talet. Tydligt har den levt kvar i samma åkerren i 50 år! Arten hör hemma just i åkerkanter och på ruderatmark.

Brinklostan kan lätt förväxlas med luddlostan och med ängslostan. Luddlostan först: Behåringen på nedersta bladslidan skiljer arterna åt. Vidare har brinklostan i allmänhet betydligt längre vippgrenar än luddlostan. Brinklostan har aldrig särskilt framträdande nerver på ytteragnarna men jag har sett flera luddlostor med kala (!) småax som inte heller haft särskilt tydliga nerver. Sånt sätter myror i huvudet på en.

En karaktär som aldrig nämns är avståndet mellan ytteragnarna där de ligger efter varandra i småaxet, som en veteflåta. Hos brinklostan är avståndet nästan 4 mm, hos luddlostan ungefär 2 mm. Skillnaden beror på att brinklostans blommor sitter med större avstånd på axeln än luddlostans. Det här syns bra för ögat, men kan vara svårare att mäta. Se fig 3.

Den viktigaste skillnaden mellan brinklostan och ängslostan ligger i formen på ytteragnarnas hinnkant. Brinklostan har en tydlig vinkel, ängslostan jämnt rundad kant. Andra skillnader är ytteragnens längd, 9--10 mm hos brinklostan och 7--8 mm hos ängslostan, och den normalt yvigare vippan hos brinklostan. Avståndet mellan ytteragnarna fungerar också här.

Bromus squarrosus, spretlost

Bromus racemosus, ängslosta

Ängslostan är min favorit. Den har bara en känd växtplats i hela Sverige, på en slåttad äng i södra Skåne.

Att studera ett moget småax av ängslostan är en skönhetsupplevelse. Frukten tränger på inifrån och låter ytteragnarna demonstrera sin bulliga form. Färgen på hinnkanten är vitgrön men den får vid mognad gärna en liten rostton. Själva agnen är mättat grön med tydliga lila inslag i övre delen och ut mot hinnkantens rostfärg...

Hinnkantens avsaknad av vinkel och typen av hår på nedersta bladslidan skiljer ängslostan från luddlostan. Om man klämmer försiktigt med tummen och pekfingret över ett småax känns ängslostans hårt, luddlostans mjukt.

Borstet på nedersta ytteragnen är nästan lika långt som borsten på de övriga ytteragnarna. Hos brinklostan är nedersta borstet kortare än de övriga.

Ängslostan hör hemma på friska till fuktiga ängar. Möjligen gynnas den av slåtter. Brinklostan hittar man på torrare åkerkanter och på ruderatmark.

Bromus secalinus, råglosta

Råglostans beroende av ålderdomligt brukade rågåkrar har gjort att den nästan helt försvunnit. Den finns avsiktligt i s.k. allmogeåkrar och odlas i Skåne på några få platser. I mellansverige har den även påträffats i viltåkrar under senare år. Sådana spontana fynd är kanske också möjliga att göra i vårt landskap.

Till utseendet påminner råglostans vippa om brinklostans. Ytteragnarnas form liknar däremot ängslostans. Bladslidorna är oftast kala eller bara gleshåriga. Borsten på ytteragnarna är korsta och lite krokiga, men kan vara rätt långa också. Den karaktär som brukar föras fram i nycklarna är att ytteragnarna vid mognad rullar in sina kanter runt frukten. Därmed täcker agnarna inte längre varandra och axeln blir synlig. Det ser mycket lustigt ut, det är bara det att flera andra arter också kan göra så. Jag har sett det hos brinklosta, ängslosta, finlosta, renlosta och kanske någon till. Ofta dock bara hos de övre ytteragnarna. Dessa senare arter tappar sina agnar och frukter när de är mogna. De står med inrullade agnar en mycket kort tid. Råglostan tappar inte sina frukter. Det är en mycket viktig karaktär och själva grunden till dess beroende av rågen.

En annan viktig karaktär hos råglostan är att inneragnen är så lång att den kikar upp över kanten på ytteragnen.

Bromus racemosus, ängslosta

Det var nitton arter *Bromus*. Var blev den tjugonde av? Jo, den tjugonde heter *Bromus pseudosecalinus*. Den upptäcktes i England så sent som på 60-talet. Den finns där i vägkanter. I Danmark har man funnit några gamla kollektioner som visat sig vara den här arten. I Sverige är den ännu okänd.

För mig är den också helt okänd. Den lär ha mycket korta ytteragnar, 5--6 mm bara. Behåringen på nedersta bladslidan ska vara av den stickiga sorten. Frukterna ska sitta kvar i vippan, som hos råglostan. Med inrullade ytteragnskanter. Hinnkanten på ytteragnen uppges sakna vinkel.

Tänk om man hittar den en vacker dag!

Göran Holmström
Runslingan 22 D
224 77 Lund
046-133794

Litteratur

- Annan, K. 1981: Bestimmungsschwierigkeiten bei Europäischen Bromus-arten, *Bot. Jahrb. Syst.* 102 (1-2): 459-469
 Hubbard, C. E. 1984: *Grasses*, Pinguin Books
 Hylander, N. 1953: *Nordisk kärnväxtflora 1*, Stockholm
 Krok, T. O. B. N. & Almqvist, S. 1984: *Svensk flora. 25 uppl.*, Uppsala
 Scholz, H. 1970: Zur Systematik der Gattung Bromus L. Subgenus Bromus (Gramineae), *Willdenowia* 6 (1): 139-160
 Smith, P. M. 1968: Serological distinctness of Bromus pseudosecalinus, *Fedd. Rep.* 77: 61-64
 Smith, P. M. 1973: Observations on some critical Bromegrasses, *Watsonia* 9: 319-332
 Tutin, T. G. m fl 1980: *Flora Europaea. Vol 5*, Cambridge
 Weimarck, H. 1963: *Skånes flora*, Malmö

Fytofotodermatit

"Vilka växter bör man pressa i mörker?"

Åke Svensson

Alla känner säkert till att beröring av vissa växter t ex jätteloka kan resultera i stora vätskefyllda blåsbildningar i huden. Vad beror detta på och vilka personer löper sådan risk?

Fytofotodermatit eller med ett annat namn fototoxiskt kontakteksem orsakas av växtsaft innehållande furocoumariner vilka även benämns psoralener. För att en hudreaktion skall uppträda krävs emellertid också att man de närmaste timmarna efter exponering utsättes för långvägigt ultraviolett ljus. Framförallt är det UV-ljus inom våglängdsområdet 330 - 360 nm som aktiverar furocoumarinerna. Observera att ljus med denna våglängd tränger igenom vanligt fönsterglas. Alla personer som utsättes för denna kombination av växtsaft innehållande furocoumariner samt UV-ljus riskerar att få hudreaktioner. Det som avgör graden av reaktion är dels den kvantitativa exponeringen för såväl furocoumariner som UV-ljus, dels den kvalitativa dvs vilken/vilka furocoumarin (-er) samt vilket våglängdsområde UV-ljuset omfattar. Detta innebär att man vid t ex lågradig exponering inte får någon reaktion medan det vid ökande exposition uppträder rodnad, svullnad och i uttalade fall blåsbildning. Som regel uppträder hudförändringarna i bisarra mönster beroende på var växtdelarna kommit i kontakt med huden. Maximalt utvecklad är reaktionen cirka två dygn efter det att man kommit i kontakt med växtsaften. Läkningen tar 1 - 2 veckor beroende på hur svår skadan är. Ofta uppträder det efteråt en ökad pigmentering vilken kan kvarstå i flera månader.

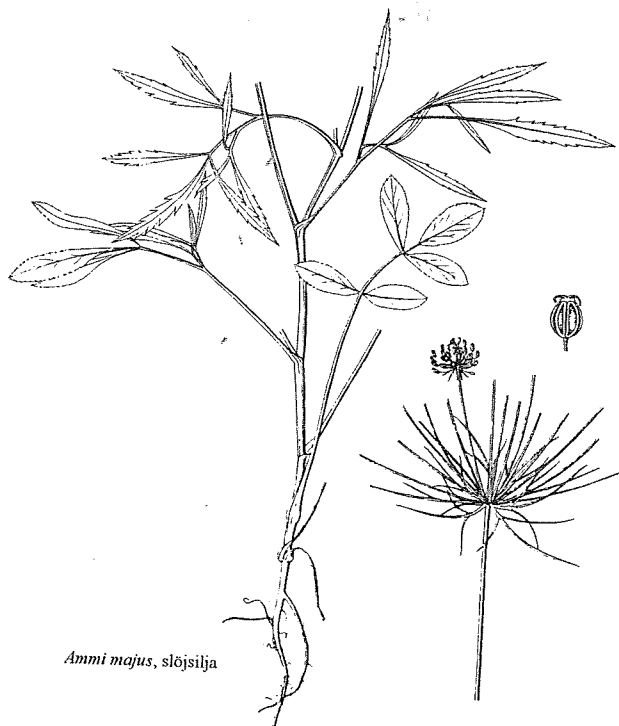
De växtfamiljer som framförallt innehåller furocoumariner är *Apiaceae* (flockblomstriga), *Fabaceae* (ärtväxter) och *Rutaceae* (vinruteväxter).

Om vi börjar med familjen *Apiaceae* så finns i vårt land ett flertal arter vilka vi bör vara observanta på. Mest problem ger *Heracleum mantegazzianum* (jätteloka) men även de andra arterna i detta släkte *H. sphondylium* (vit björnloka) och *H. sibiricum* (sibirisk björnloka) innehåller rikligt med fototoxiska substanser. *Pastinaca sativa* (palsternacka) som växer på vägrenar och annan torr mark där barbenta solbadare ofta passerar har också ett genuint dåligt rykte. Det förefaller som om vild palsternacka ger besvär i högre grad än den odlade formen. Emellertid är det inte ovanligt att de som odlar och rensar palsternacka i soligt väder får hudbesvär. En mera säregen riskgrupp är soldater som tillreder soppa som innehåller palsternacka i någon solig skogsbacke. Uppståndelsen efteråt kan bli stor eftersom de vätskande hudförändringarna liknar de som senapsgas åstadkommer.

Andra flockblomstriga växter med dokumenterad men svagare fototoxisk potential är *Anethum graveolens* (dill), *Angelica archangelica* (kvanne), *A. sylvestris* (strätta), *Anthriscus sylvestris* (hundkåx), *Apium graveolens* (selleri), *Daucus carota* (morot) samt *Petroselinum crispum* (persilja). Det kan vara värt att kommentera att om selleri drabbas av svampen *Sclerotinia sclerotiorum* omvandlas coumariner till furocoumariner. I sådana fall blir självfallet risken för fototoxiska reaktioner betydligt större, vilket ibland visar sig som yrkesrelaterade hudbesvär hos de som tar upp och rensar selleri. Gummihandskar ger fullgott skydd och inte minst bör man använda sådana om sellerin är ljusrött eller brunaktigt missfärgad, vilket den ofta blir vid angrepp av *Sclerotinia sclerotiorum*.

Fytofotodermatit orsakad av växter tillhörande familjen *Rutaceae* är ovanlig i vårt land. De som framförallt kan komma i fråga är de odlade arterna *Ruta graveolens* (vinruta), *Dictamnus albus* (Moses brinnande buske) samt *Ptelea* spp (klöveralm). Inom familjen *Fabaceae* finns mig veterligen inga väldokumenterade fall av fytofotodermatit från Sverige. Utanför våra gränser är *Psoralea corylifolia* den i detta sammanhang mest välkända växten.

Fytofotodermatit kan vi svenskar drabbas av även vintertid och utan att vi behöver gå utomhus. I riskzonen är personer som dels hanterat mycket frukt och grönsaker och dels nyttjar solarium. Risken för hudreaktion är störst om huden är fuktig då man kommer i kontakt med växten/frukten. Frånsett de växter jag tidigare räknat upp d v s palsternacka, dill, persilja, selleri och morot kan följande växter ge upphov till fototoxiskt kontakteksem: *Citrus aurantifolia* (lime), *Citrus aurantium* (pomerans), *Citrus limon* (citron), *Citrus sinensis* (apelsin) och *Ficus carica* (fikon).

Trots problemen med de fotoaktiva furocoumarinerna kan de nyttjas vid behandling av olika hudsjukdomar. Själva idén att använda fotokemoterapi är mycket gammal och beskriven från Indien och Egypten redan 1500 FK. Särskilda växtkännare kokte extrakt på *Ammi majus* (slöjsilja) respektive *Psoralea corylifolia*. Efter intag fick den behandlade ge sig ut i solen. Även om doseringen säkert var vansklig kunde behandling med viss framgång ges mot vitiligo som är en hudsjukdom som yttrar sig som fläckar med bristfällig pigmentering. Först efter det att man isolerat och sedermera lärt sig att framställa olika psoralener har det gått att nöjaktigt få styrsel på terapin.

1947 användes 8-methoxypsoralen renframställd från *Ammi majus* första gången för behandling av vitiligo. Fotokemoterapi i modern tappning dateras till 1974 då Puva-terapi lanserades. Puva är en förkortning för Psoralen + UVA. Numera används olika former av Puva-terapi till ett stort antal hudsjukdomar varav psoriasis torde vara den mest välkända.

50 år efter Weimarck.

En rapport från några inventeringsrutor i Brönnestad socken

Torbjörn Tyler

Jag har som rama 1992 och 1993 bl a inventerat tre rutor i norra och västra Brönnestad sn (3D 3d NV, 3D 4d SO och NO). De två nordligare rutorna omfattar Hovdala pansarskjutfält som idag är fritt från såväl bostadsbebyggelse som sommarstugor. Huvuddelen av det av geologiska skäl mycket fattiga området har militären lämnat för naturlig igenväxning och lövsumpskog med insprängda granplanteringar och något hedbokskog är idag de helt dominerande naturtyperna. Även utanför skjutfältet dominerar dessa skogstyper och såväl aktivt brukade åkrar som naturbetesmarker saknas i de inventerade rutorna. I norr, på slutningarna ned mot Finjasjön, har militären däremot avlägsnat alla träd och genom omfattande utschaktningar skapat en vidsträckt gräs/sandhed. Här gör dessutom sediment från Kristianstads slätten sig gällande och bidrar till en rikare jordmån. Norr om Dalleröd, på mark som vunnits ur Finjasjön vid någon av 1800-talets sjösänkningar, har till och med en mycket artrik ädellövskog utbildats.

Brönnestad socken inventerades 1942 av H. Weimarck och resultaten härav finns, förutom i "Atlas över Skånes flora", redovisade i *Bot. Notiser* 1943. Weimarck uppger att stora delar av området täcktes av extensivt betad tallskog med insprängda öppna fattigkärr, två naturtyper som idag lyser med sin frånvaro. Tallstubbar påträffas dock lite varstans. Det är troligt att de tallar, som kunnat växa upp under det extensiva betet och fanns kvar på Weimarcks tid, idag fallit för åldersstreck och ersatts av konkurrenskraftigare lövträd. Dessa förändringar sätter naturligtvis sina spår i artsammansättningen. Även om jag funnit lika många arter som Weimarck 1942 (90-120 % av karterade arter i "Atlas över Skånes flora") är förändringarna stora. Arter bundna till naturbetesmarker som kattfot, slätterfibbla, blåsuga och vildlin (*Antennaria dioica*, *Hypochoeris maculata*, *Ajuga pyramidalis* och *Linum catharticum*) är helt försvunna, medan slättergubbe och smörboll (*Arnica montana* och *Trollius europaeus*) ännu lever kvar som enstaka exemplar i någon marginalbiotop. Detta är ju för övrigt arter med en väl dokumenterad minskning i Skåne som helhet.

Mer förvånande är förlusten av ett stort antal fattigkärrsarter som vitag, kallgräs, nålstarr, loppstarr, dystarr, sumpstarr och granspira (*Rhynchospora alba*, *Scheuchzeria palustris*, *Carex dioica*, *C. pulicaris*, *C. limosa*, *C. magellanica* och *Pedicularis sylvatica*) medan pors och klockklung (*Myrica gale* och *Erica tetralix*) minskat kraftigt. Weimarck har i sin redogörelse i *Bot. Notiser* lagt särskild vikt vid dessa kärrbiotoper och några lokaler finns dokumenterade i detalj. De flesta av dessa lokaler är idag så förändrade att de är mycket svåra att finna i fält. Några har dikats men de flesta tycks ha vuxit igen spontant med al och björk, troligtvis som en följd av det upphörda betet eller, i ännu äldre tid, slåttern. Ett särskilt talande exempel utgör "det stora kärret 600 m SV Bygget" (RUBIN 3D 3d 29 18) från vilket Weimarck bl.a. uppger nålstarr, sumpstarr, loppstarr och vitag. På denna lokal utbreder sig idag en björkskog med ett fältskikt helt dominerat av blåtåtel och hundstarr (*Molinia caerulea* och *Carex nigra*). Endast i de allra blötaste partierna kan enstaka skott av trädstarr (*Carex lasiocarpa*) skvallra om kärrets tidigare utseende. Är det möjligen så att de öppna fattigkärren är en hotad och skyddsvärd biotop i norra och mellersta Skåne? I så fall har detta förhållande fått mycket ringa uppmärksamhet.

Andra intressanta arter som inte gått att återfinna är ormbunkarna svartbräken, kambräken och granbräken (*Asplenium trichomanes*, *Blechnum spicant* och *Dryopteris cristata*).

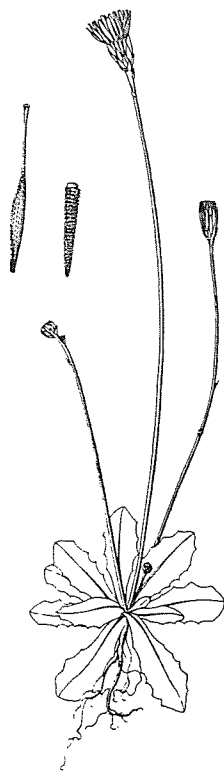
De arter som tillkommit eller ökat starkt efter 1942 är främst sådana som gynnats av militärens bökande verksamhet. En del är dessutom sentida inkomlingar i den svenska floran. En förr tämligen ovanlig art som idag påträffas i nästan varje vägdike eller körspår är stor käringtand (*Lotus pedunculatus*). Även uppländsk vallört (*Symphytum x uplandicum*), som odlades på Hovdala under kriget, växer idag allestädes och ofta i stora bestånd längs de oräkneliga militärvägarna. Ytterligare nyinkomna arter som etablerat sig i militärens spår är kanadabinka och syltåg (*Conyza canadensis* och *Juncus tenuis*) samt de betydligt ovanligare stortimjan och styv fingerört (*Thymus pulegioides* och *Potentilla recta*).

Hypericum humifusum, dvärgjohannesört

Till de verkliga sällsyntheterna hör åkerfibbla (*Hypochoeris glabra*), som dock var ganska fåtalig i år, och inventeringens fynd - dvärgjohannesört (*Hypericum humifusum*). Av den sistnämnda påträffades ett ensamt individ på en vändplats 300 m V Lörup (Rubin 3D 4d 19 34). Arten är såvitt jag vet inte tidigare uppgiven från detta område, men jag erinrar mig nu att jag sett den här för en 7-8 år sedan. Då var individantalet fyra...

De talrika "ödeterpen" inom området är av särskilt intresse då tidpunkten för deras upphörande kan säkert fastställas till 1945 då militären tog över marken. De trädgårdsväxter som idag lever kvar har alltså klarat sig på egen hand i minst 50 år. Tyvärr har militären de senaste åren schaktat bort flera av trädgårdarna men ganska många är ännu intakta. Förutom de obligatoriska bärbuskarna och fruktträden är vintergröna, påskliljor, akleja och parksmultron (*Vinca minor*, *Narcissus pseudonarcissus*, *Aquilegia vulgaris* och *Fragaria moschata*) de vanligaste kvarlevorna. På flera ställen påträffas även brunröd daglilja, trädgårdsstormhatt och flera sorters ålderdomliga jordgubbar (*Hemerocallis fulva*, *Aconitum x commarum* och *Fragaria x ananassa*). Även trädgårdsbuskar som bildar stora snår både inom och utanför foma trädgårdar är vanliga. Av häckspireorna har endast torpspirea (*Spiraea x rosalba*) påträffats, men även rönnspirea (*Sorbaria sorbifolia*) bildar flerstädes stora snår. Mindre spridda arter som lever kvar är snökllocka, jordviva, ormöga, munkrenfana, brokiris, pärlhyacint, plymspirea, vårtörel och strålöga (*Leucojum vernum*, *Primula vulgaris*, *Omphalodes verna*, *Tanacetum vulgare* f. *crispum*, *Iris versicolor*, *Muscari botryoides*, *Aruncus dioicus*, *Euphorbia*

Hypochoeris glabra, åkerfibbla

cyparissias och *Telekia speciosa*). Den sistnämnda har även god förmåga att sprida sig med frön och påträffas på flera ställen i trakten i fuktig öppen skogsmark. Vid egna odlingar har arten bl.a. koloniserat ett betat alkärr. Andra arter som främst förekommer på ödetorpens rikare jord, men vars ursprung inte kan fastställas säkert, är ryssgubbe, hässleklocka, tibast och majsmörblomma (*Bunias orientalis*, *Campanula latifolia*, *Daphne mezereum* och *Ranunculus auricomus*). I detta sammanhang kan det även vara intressant att nämna att stor ormrot (*Polygonum bistorta*) frodas i stor myckenhet i den idag tämligen vanskötta parken vid Hovdala.

Militärens nya fördjupade vägdiken resulterade i en intressant observation. På tre ställen hade dessa diken skurit genom de gamla gårdarnas gödselstäder och på samtliga dessa ställen (men ingen annanstans) hade väldiga monokulturer av fiskmålla (*Chenopodium polyspermum*) utbildats. Ett av dessa ödetorp övergavs, enligt uppsatt skylt, redan på 1920-talet och det förefaller svårt att förklara fenomenet på annat sätt än att fiskmållans frön behållit sin grobarhet i jorden under närmare 70 år.

Litteratur

- Weimarck, H. 1943: Flora och Vegetation i nävlingeåsområdet, *Bot. Notiser*
 Weimarck, H. och G. 1985: *Atlas över Skånes flora*

Polygonum bistorta, stor ormrot

Bidrag till Medlemsbladet

I det förra numret påtalade jag behovet av bidrag till vårt Medlemsblad. Som alla kan se har det kommit in flera trevliga och mycket läsvärda artiklar till detta nummer. Låt dig inspireras av detta och skriv en artikel eller notis till nästa medlemsblad som beräknas komma ut i december. Då behöver jag ditt bidrag senast den siste oktober.

Kjell-Arne

Brunrör, madrör och ängsrör

Åke Widgren

Skånes Flora 18

Rör-släktet (*Calamagrostis*) är ett av våra mest komplicerade grässläkten med ibland svårbestämda arter och ett flertal variabla hybrider. Av särskilt växtgeografiskt intresse är brunrör, madrör och ängsrör som alla har nordlig tyngdpunkt i utbredningen. Madrör har under den pågående florainventeringen hittats på ett flertal lokaler i nordöstra Skåne. Brunrör är nyupptäckt på en lokal i Loshult och ängsrör har tidigare uppgivits från fyra lokaler. Specialinventeringar i Åsnenområdet i södra Småland 1992 och 1993 visade att alla tre hade större utbredning än vad som tidigare varit känt. Beskrivningarna i floror som Krok & Almquist (1984), Lid (1987) och Mossberg (1992) är bristfälliga vad gäller främst brunrör och ängsrör, vilket också förklarar varför de i viss mån blivit förbisedda i inventeringsarbetet i delar av Sydsvrige. För alla tre gäller att flertalet skiljekaraktärer, främst mot grenrör, är relativa och ofta överlappar varandra.

Skiljekaraktärerna i den avslutande tabellen bygger helt på erfarenheter från södra Småland.

Thomas Karlsson har bidragit med värdefulla synpunkter.

Brunrör (*Calamagrostis purpurea*)

Brunrör har tidigare uppgivits från Skåne några gånger men aldrig säkert bekräftats. 1993 gjordes det första säkra fyndet, ett mindre bestånd i kanten av Drivån strax söder om Killeberg i Loshult. Den är i övrigt närmast känd från södra Småland med en koncentrerad utbredning, ca 20 inventeringsrutor, inom Mörrumsåns vattensystem vid främst sjöarna Åsnen och Salen. I detta område påträffas arten nästan uteslutande på steniga sjöstränder, ibland i mycket exponerade lägen, mera sällan i strandskog men alltid nära strandlinjen. Den växer ofta tillsammans med grenrör men bildar inte så stora och bladiga bestånd som denna. Den nyupptäckta lokalen vid Killeberg utgörs av stenig åstrand invid järnvägen (södra stambanan). Brunrör är apomiktisk, d v s sätter frön utan befruktning och bildar sällan fertilt pollen.

Karaktärer:

Brunrör kan närmast förväxlas med grenrör. Den är ganska variabel till utseendet. Intermediära former som möjligen är hybrider kan förekomma. Brunrör lär, trots att den är apomiktisk, kunna befruktas med pollen från grenrör (Hylander 1953, *Nordisk kärhväxtflora 1*). Med lite träning går det dock bra att skilja arterna åt och de habituella karaktärerna är ganska goda. Brunrör är alltid styvare till växtsättet, ofta med något uppåtriktade blad. Blad- och strårfärgen är blågrön, och vippan kraftigare purpurfärgad än hos grenrör. Vidare är ståndarknapparna smala och gula (grenrör har x-formade och violetta), och borstet är grovt och fäst strax nedanför spetsen på ytteragnen.

Ett par artkaraktärer som framhålls i flororna är lömska. Snärpet uppges alltid vara mycket långt, 8--10 mm, spetsigt och upprispat. I verkligheten är det ofta kortare, särskilt på mindre strån, och i slutet av sommaren dessutom många gånger trasigt och svårt att mäta på ett rättvisande sätt. Bladen uppges oftast vara kala. I verkligheten är håriga blad ganska vanliga. Däremot har brunrör åtminstone några ljusare, kraftigare och strävare bladnervar än grenrör, samt strävare strå och vippgrenar. Strävheten kommer av små ljusa borst som lätt kan ses i lupp.

Madrör (*Calamagrostis stricta*)

Madrör är enligt "*Atlas över Skånes Flora*" tidigare känd från ca 120 lokaler i Skåne, de flesta inom Helgeåns och Skräbeåns vattensystem i nordost. Spridda lokaler har även funnits i andra delar av landskapet. Antalet aktuella fynd uppgår till 23, varav 22 i Kristianstadstrakten och 1 nära Osby. Om arten försvunnit från övriga delar av Skåne eller om den bara förbisätts får framtiden utvisa. Utanför Skåne är madrör närmast känd från södra Småland, inom ett område (11 inventeringsrutor) vid sjöarna Salen och Åsnen. Här växer arten främst i öppna strandkärr och svagt - måttligt betade strandnära fuktängar, mera sällan på exponerade moränstränder och i gles strandskog. Den bildar ofta vidsträckta men glesa bestånd och växer gärna tillsammans med grenrör och ängsrör. De aktuella skånska madrörslokalerna utgörs främst av fuktängar (även kalkfuktäng), kärr, strandängar samt stränder vid sjöar och åar.

Karaktärer:

Madrör är väl beskriven i flororna och vållar sällan några problem. Den skiljer sig vanligen mycket klart från grenrör men kan däremot förväxlas med hybriden, ängsrör (se nedan). Madrör är oftast ganska lågvuxen, 30--50 cm, men kan i konkurrens med högre vegetation bli upp till 80 cm hög. Stråna består av få ledstycken, sällan fler än tre. Bladen är smala, 2--4 mm, med mycket kort behåring och täta tydligt upphöjda nerver (se fig 1). Snärpet är kort och trubbigt. Ytterragens borst är fäst nära mitten och ytterblomfjället är nästan helt örtartat.

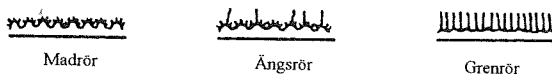

Fig 1. Schematisk bild föreställande blad i tvärsnitt (översta stråblad). Madrör (t v) har tydligt upphöjda korthåriga nerver. Grenrör (t h) har svaga tätt långhåriga nerver. Ängsrör (i mitten) har relativt kraftiga nerver med både korta och en del långa hår. Teckning förf.

Ängsrör (*Calamagrostis canescens x stricta*)

Hybriden mellan grenrör och madrör är i Skåne endast uppgiven från 4 gamla lokaler som alla redovisats av Weimarck i "*Skånes Flora*". Den är såvitt känt inte sedd i "modern tid". I Småland är den endast känd från ett begränsat område (9 inventeringsrutor) vid sjöarna Salen och Åsnen, som helt sammanfaller med utbredningen för madrör, samt en isolerad förekomst nära Nässjö. Ängsrör påträffas i Åsnenområdet i samma naturtyper som madrör, d v s främst i öppna strandkärr och fuktängar där den ibland tillhör de dominerande växterna. Den växer där nästan alltid tillsammans med, eller nära de båda föräldraarterna. I Skåne bör ängsrör nog främst eftersökas på de kända madrörslokalerna inom Helgeåns och Skräbeåns vattensystem i öster.

Karaktärer:

Ängsrör är tyvärr mycket bristfälligt beskriven i flororna och är utan träning svår att skilja från madrör och grenrör. Den uppges vara mångformig. I södra Småland är den habituellt ofta lik madrör, d v s växer i spridda glesa bestånd, är inte särskilt grenig och ger ett ganska smalt och styvt intryck. Även mera grenrörslika exemplar har dock hittats. Ängsrör har normalt klart fler ledstycken än madrör. Bladen är intermediära i bredd och har ganska tydligt upphöjda nerver med, till skillnad från grenrör, gles ojämn behåring av både korta och långa hår (se fig 1). Säkra är blomkaraktärerna, d v s borstets placering på ytterraggen, blomhårens längd och ytterblom-fjällets struktur (se tabell).

Tabell över skiljekaraktärer mellan brunrör, grenrör, madrör och ängsrör

	Brunrör	Grenrör	Madrör	Ängsrör
Växtsätt	Styvt strå med snett uppåtriktade blad. Ofta grenig	Ganska vek med hängande blad. Rikt grenig	Ganska styv. Föga grenig	Ganska styv. Ibland grenig
Vippa	Ofta lång, yvig, ibland smalare. Mörkt violett-brunlila	Ganska gles och yvig. Blåaktigt brunlila	Tät och smal. Gråbrun	Ganska smal. Gråbrun-brunlila
Blad- och stråfärg	Ljust blågrön	Grön	Grön	Grön
Ledstycken	5--8	5--8	2--4	4--6
Snärp	4--10 mm, spetsigt	2--4 mm, relativt trubbigt	1--2 mm, trubbigt	1--4 mm, trubbigt
Bladbredd	4--9 mm	3--6 mm	2--4 mm	3--5 mm
Bladnerv	Relativt tydligt upphöjda, glesa och ljusa nerver	Oftast ganska svaga otydliga nerver	Tydligt upphöjda täta nerver	Relativt tydligt upphöjda täta nerver
Bladbehåring på översta blad	Kal eller hårig	Oftast rikligt med långa ljusa hår	Mkt korta hår på nerverna	Glest-ojämnt hårig med långa och korta hår
Strävhet på stråblad och vippgrenar	Oftast mkt sträv	Mindre sträv	Mindre sträv	Mindre sträv
Ståndarknappar	I-formade, gula	X-formade, mörkvioletta	X-formade, blekvioletta	I-formade, gula
Blomhår	Längre än ytteragnen	Längre än ytteragnen	Kortare än ytteragnen	Liklånga med ytteragnen
Blomborst	Kort, fäst strax nedom spetsen av ytteragnen	Kort, fäst i spetsen av ytteragnen	Långt, fäst strax under mitten av ytteragnen	Ganska långt, fäst vid mitten av ytteragnen
Ytterblomfjäll	-	Hinnartat	Örtartat	Har bred hinnkant
Skärmfjäll	Smalt, spetsigt	Smalt, spetsigt	Brett	Intermediärt

Skånes Flora, ett urval intressanta växtfynd (huvudsaldigen från 1992-93)

(Socken, RUBIN-koordinat, plats, biotop, datum, uppgiftslämnarens signatur)

Equisetum variegatum, smalfräken

Andrarum, 2D 6g 10 30, 100 m NO
Norregård, översilningsäng, 930705, GWt
Tjörnarp, 3D 2d 15 00, 500 m V Nygård,
fuktig igenvuxen förslyad åker, 920523, SKa

Salix repens ssp. *rosmarinifolia*, rosmarinvide

Rödvinge, 2D 2e 22 48, 1,2 km NNO Pålstorp,
extremrikkärr, 920629, HJo
Sövde, 2D 2e 42 15, 500 m SO Tannhuset,
fuktig björkskog, 920629, TTy

Rumex aquaticus x *hydrolapathum*, storskräppa

St. Köpinge, 1D 9g 16 07, 250 m SO
Vilhelmslund, åkant, 930812, IBq
Högstad, 2D 1f 09 43, 550 m N Åhuset,
åkant, 910807, MEq

Rumex conglomeratus x *crispus*, dikesskräppa x krusskräppa

Borgeby, 2C 6e 12 37, 200 m SO Löddeås
myrning, fuktig äng nära strand, 910807, SSp

Rumex conglomeratus x *obtusifolius*, dikes- skräppa x tomtskräppa

Borgeby, 2C 6e 11 38, 300 m SO Löddeås
myrning, buskmark mellan åkrar, 910519 SSp

Rumex conglomeratus x *palustris*, dikesskräppa x sumpskräppa

Borgeby, 2C 6e, 12 37, 200 m SO Löddeås
myrning, fuktig äng nära strand, 910807 SSp

Rumex crispus x *longifolius*, krusskräppa x gårdsskräppa

Lund, 2C 5g 38 29, 700 m S Pilsåker,
slamdumpningsplats, 910919, SSp

Rumex crispus x *palustris*, krusskräppa x sumpskräppa

Borgeby, 2C 6e 12 37, 200 m SO Löddeås
myrning, fuktig äng nära strand, 910807, SSp

Rumex longifolius x *palustris*, gårdsskräppa x sumpskräppa

Lund, 2C 5g 38 29, 700 m S Pilsåker,
ruderatmark vid reningsdamm, 910919, SSp

Rumex obtusifolius x *palustris*, tomtskräppa x sumpskräppa

Lund, 2C 5g 38 29, 700 m S Pilsåker,
ruderatmark vid reningsdamm, 910919, SSp

Chenopodium murale, gatmålla

Malmö, 2C 3f 45 15, 40 m S damm, soptipp,
920925, SEJ
Landskrona, 2C 9d 33 39, Solbackens
handelsträdgård, barlagd mark, 920915, Jkt

Corispermum leptopterum, lusfrö

Malmö, 2C 3f 41 08, 40 m V Borrgatanängen,
sand ca 120 ex, 921004, SEJ

Montia arvensis, vårkällört

Lyngby, 2C 2j 48 00, 350 m SV Persborg, bar
fuktig mark, 920529, APo
Lyngby, 2C 2j 48 02, 250 m SSV Persborg,
kanten av pöl, 920529 APo
Genarp, 2C 2j 44 36, 400 m NNV
Galtesjöhus, bar muljord, 920501, APo
Simrishamn, 2E 1b4, 26 33, 600 m OSO
Annelund, stenbrottshäl, 910602, SSp

Petrorhagia prolifera, hylsnejlika

Valleberga, 1D 8i 08 09, 500 m S Lejon-
gården, sandig ängsmarksås, 930810, MEq

***Ceratophyllum submersum*, vårtsärv**

Malmö, 2C 4f 04 08, Östra hamnområdet,
damm, 920925, BÖr
N. Åsum, 3D 2j 2506, 200 m OSO Härlövs
borg, damm i mängd, 920903, KAO

***Pulsatilla pratensis* x *vulgaris*, fältsippa x
backsippa**

Ravhunda, 2D 5j 27 16, 800 m NO Ravlunda
kyrka, torräng, 920519, SSp

***Diplotaxis tenuifolia*, sandsenap**

Loshult, 4D 2i 02 38, 1300 m SV Höghult,
banvall 4 ex, 930707, ÅWg

Diplotaxis tenuifolia, sandsenap

***Eruca vesicaria* ssp. *sativa*, eruka**

S. Sandby, 2C 5j 41 00, 600 m S S. Sandby
kyrka, ruderatmark 8 ex, 930603, TTy
Rinkaby, 3E 1a 10 43, 500 m NO Alvåkra,
sandig träda, 920928, KAO
Rinkaby, 3E 1a 38 35, 200 m SV Rosendal,
trädesåker, 920928, KAO

Eruca sativa, eruka

***Rorippa austriaca*, klotfräne**

Vedby, 3C 5i 06 42, 700 m O Hyllstofta stn,
torr upplagsplats + väggkant, 930531, LÅn
Häglinge, 3D 1d 38 39, Häglinge kyrka m
omgivningar, väggkant, 900627, TJo
Tjörmarp, 3D 2d 08 06, 400 m SSO-SO
transformator, torrmark med jordhög,
930606, SKa
Häglinge, 3D 2d 11 41, 450 m NNV väggkors.
Röslöv, väggkant, 930617, CAA
N. Mellby, 3D 2d 32 27, 1,2 km SV
Oskarsfarm, vägslänt, 930718, SKa
N. Mellby, 3D 2d 32 28, 1,1 km SV

Oskarsfarm, vägs slant, 930718, SKa
N. Mellby, 3D 2d 25 35, 700 m SV
 Fredriksberg, vågdike och fuktig ångskant,
 930727, SKa
N. Mellby, 3D 2d 29 31, 700 m V-VSV
 Fredriksberg, frisk vägs slant, 930727, SKa
N. Mellby, 3D 2d 48 25, 1,3 km NV-VNV
 Oskarsfarm, björkdunge, 930804, SKa
N. Mellby, 3D 2d 29 39, 100 m SV
 Fredriksberg, i högt gräs på trivial mark,
 930804, SKa

***Cotoneaster bullatus*, rynkoxbär**

Skivarp, 1D 8c 35 01, 1 km NNV Abbekås
 hamn, gammal ruderatmark, 931002, NTö
Landskrona, 2C 9d 06 36, Flygeltofta
 gård, gammal igenvuxen lekplats, 900618, JKt

***Cotoneaster dielsianus*, rosenoxbär**

Lund, 2C 5g 48 43, ca 300 m NO Mobilia,
 grusig fabriksomt, 910723, SSp
Lund, 2C 5h 34 30, Basungränd SO-gången,
 häck, 890520, ATd
Hjärsås, 3E 6a 23 33, 450 m NNV Immels
 SO-vik, nordsluttning i lövhage, 930622, AGu

Cotoneaster przewalskii

S. Sandby, 2C 5j 45 08, 700 m O S. Sandby
 kyrka, sandtallskog, 930615, TTy

***Rosa obtusifolia*, flilkros**

S. Mellby, 2E 4a 43 06, Kiviks hamn S
 bäckmyning, strandhed i buske, 910526,
 TKa
Österslöv, 3E 3a 43 22, 800 m N Balsvik,
 gräsmark nära strand, 920925, KAO
Österslöv, 3E 3a 48 25, 400 m NV Åkesholm,
 kant av lövdunge vid strand, 930823, KAO
Österslöv, 3E 4a 06 33, 500 m N kyrkan,
 stengårdsgård flera buskar, 920922 KAO

***Sorbus graeca*, balkanoxel**

Svedala, 2C 0h 41 27, 450 m SSO Aggarps
 mölla, 920810, EPD

***Galega orientalis*, kaukasisk getärt**

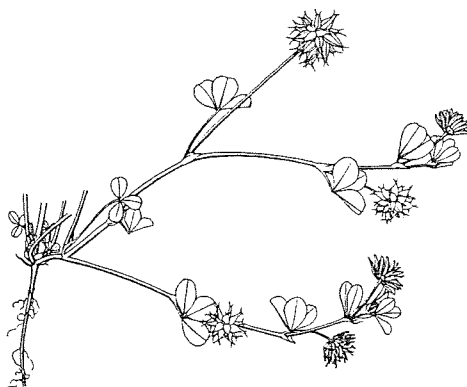
Rinkaby, 3E 1a 02 44, 150 m N Rörbäck-
 gården, sandig träda, 930601, KAO

***Thermopsis montana*, lupinväppling**

N. Sandby, 3D 6g 19 19, 400 m N Rosentorp,
 vägkant, 920718, THm

***Trifolium resupinatum*, doftklöver**

Rinkaby, 3E 1a 10 43, 500 m NO Alvåkra,
 sandig trädesåker, 920928, KAO
Rinkaby, 3E 1a 38 35, 200 m SV Rosendal,
 trädesåker, 920928 KAO

Trifolium resupinatum, doftklöver

***Trifolium striatum*, strimklöver**

Ö. Hoby, 2E 0a 24 34, 100 m OSO Gislövs
 fotbollsplan, betesmark, 930626, SSp
Simris, 2E 1b 17 30 SV, Reningsverket,
 sandplan, 920625, SSp

***Euphorbia palustris*, kärrtörel**

V. Ingelstad, 2C 0g 46 09, 900 m O V.
 Ingelstads kyrka, dödisgrop, 920715, AKr

***Anthriscus cerefolium*, dansk körvel**

St. Råby, 2C 5h 17 42, O Runslingan, buskplantering, 920709, TTy
Lund, 2C 5h 34 3, Fagottgränd, odlingslott förvildad, 900616, ATd
Smedstorp, 2D 2j 33 03, NO Listarum, utanför trädgård, 910626, BÖr
Ö. Vemmerlöv, 2D 2j 43 37, 750 m V Gyllebo station, vid ödelada, 920623, BDh

Anthriscus cerefolium, dansk körvel

***Hypericum humifusum*, dvärgjohannesört**

Blentarp, 2D2c 02 26, vägkorset i Hylla, trädessäker flera 10-tal ex, 930701, ThL
S:t Olof, 2D 3j 38 24, ONO Raskarum, 930701, ThL
S. Mellby, 2D 4j 13 15, 1300 m N Stubbaröd, stig på torr betesmark, få, 930718, ÅPe
Ö. Vram, 3D 0h 14 18, 300 m N Marietorp, fuktigt obrukat åkerhörn, 930619 BDn

Brömmestad, 3D 4d 19 34, 300 m V Lörup, mötesplats/grusväg, 930622, TTy
Gualöv, 3E 2c 43 41, 1,2 km ONO Gualövs kyrka, grusig ruderatmark, 930817, KAO
Oppmanna, 3E 5b 09 38, 800 m S Björkeboda, grusig väggkant, 910710 SEK

***Epilobium collinum*, backdunört**

Hjärsås, 3E 6a 11 22, 400 m NO Tusseboda, skrotstenstipp, 930808, LÅk

***Anagallis minima*, knutört**

N. Sandby, 3D 6g 23 35, 600 m NNO
N. Sandby kyrka, vägdike, 930720, THm

***Amsinckia lycopsoides*, hönsgullört**

Ystad, 1D 9f 15 10, Ystads Sandskog, torrmark på camping, 930703, GPg
Hässleholm, 3D 5e 32 12, 200 m SSV
Gäddastorp, gräsmatta, 920509, PAO

***Amsinckia micrantha*, gullört**

Skivarp, 1D 8c 43 04, 1,7 km NNNV Abbekås hamn, jordvall mellan golfbanor, 930521, NTö
Hörby, 2D 8c 33 24, Osbyholm, ruderatmark vid fd jvg-stn, 900717, OSv

***Echium plantagineum*, blå snokört**

Glimåkra, 3D 9j 00 15, 200 m SV Bosarp, på markväg nära kompost, 930731, ÅSv

***Lappula squarrosa*, piggrö**

Rinkaby, 3E 1b 23 01, NO A-3 fältlägerplats, sandig uppkörd mark, 930713, KAO

***Pentaglottis sempervirens*, hästtunga**

Malmö, 2C 3f 28 17, strax S Ö. Sjukhuset, jordhögar, 910710, SEJ
N. Mellby, 3D 2d 30 40, omedelbart N Fredriksberg, gamla byvägens väggkanter, 930525, SKa
Båstad, 4C 2d 06 15, 750 m V Båstad hamn, 890716, MGU

***Callitriche hermaphroditica*, höstlånke**

Vånga, 3E 5c 22 27, Ivösjön 350 m NV
sommarmstuga 1:28, strand, 910729, ANi

***Leonurus cardiaca* ssp. *villosus*, ullig hjärtstilla**

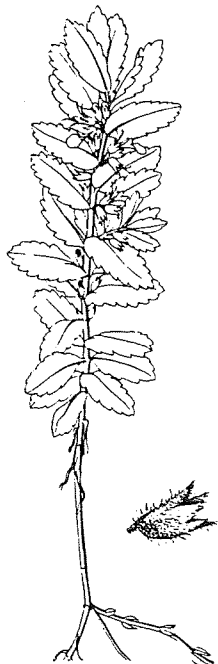
Löderup, 1D 8i 14 17, 800 m O Lejongården,
ruderatmark, 930810, MEq
Glimåkra, 3D 9j 47 04, strax V Studsaretorpet,
sparsam vid markväg, 930717, ÅSv

***Nepeta cataria*, kattmynta**

St. Råby, 2C 5h 11 26, 200 m NV St. Råby
kyrka, ruderat, 8 stora plantor, 930723, TTy

***Teucrium scordium*, lökgamander**

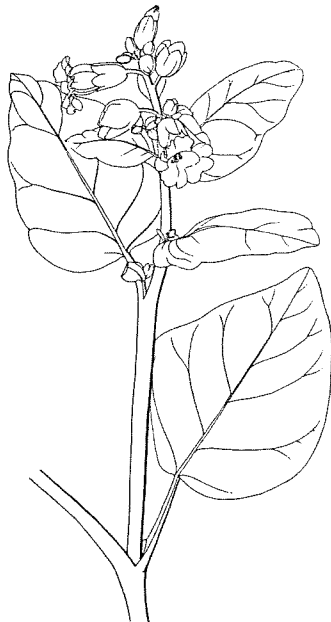
Ingelstorp, 1D 9h 02 13, 01 13 och 0409,
Ingelstorps mosse, högörtsäng, 920806, KAO
Hyby, 2C 2h 07 43, ca 300 m S Hemvärnsgård,
strandkant, 920905, BSi

Teucrium scordium, lökgamander

***Nicotiana rustica*, bondtobak**

Rinkaby, 3E 1a 29 40, 150 m SSV Sjövängen,
igenlagd åker, 910827, KAO

Nicotiana rustica, bondtobak

***Utricularia stygia*, sumpbläddra**

Villie, 2D 1c 14 06, 700 m NNO Rydsgårds
slott, grävd damm, 920629, LPe

***Plantago arenaria*, sandkämpar**

Malmö, 2C 3e 35 45, Väst kustvägen, refug i
körbana, 930711, BÖr
Malmö, 2C 3f 44 02, 40 m S kajkant, trottoar,
930710, SEJ
St. Råby, 2C 5h 11 26, 200 m N St. Råby,
ruderatmark, 910101, TTy

***Centaurea x decipiens*, banklint**

Bara, 2C 2g 41 37, 4-500 m V Bara centrum, 5-10 plantor, 900408, BSi

Bonderup, 2C 4j 15 26, 700 m VSV Högebjär, nedlagd jvg, 910724, LSk

Dalby, 2C 4j 32 14, 1000 m S Rökepipan, 900809, LSk

Lund, 2C 5h 34 30, Basungränd SO, trädgårdshäck, 900613, ATd

Lund, 2C 5h 34 31 Tulehemsvägens V-sida, trottoar, avmejad gräsmark, 930629, ATd

Sövde, 2D 1d 37 38, 250 m S västligaste gården, betesmark, 930816, SLa

Hällestad, 2D 5a 01 07, 400 m ONO Björkhaga, fd banvall, 860714, HWI

Vankiva, 3D 5e 40 25, 200 m SO Åhus skola, vägkant, 890722 PAO

***Doronicum plantagineum*, stor gemsrot**

Svedala, 2C 0h 21 44, 900 m O Elinedal, björkslänt, stort bestånd, 930608, GŴt

***Picris echioides*, oxtungfibbla**

Nevishög, 2C 4h 11 06, Vemmenhögs v. 11, trädgårdsrabatt, 930806, LFr

***Senecio inaequidens*, boerstånds**

Eslöv, 2C 8i 19 40, 1200 m OSO Eslövs kyrka, sandig jord vid industrispår, 2-3 ex varav ett stort och yvigt, 930709, THt

Ett fynd av boerstånds i Malmö presenterades i Medlemsbladet 1993:2. Växten blev alltså även funnen på en snarlik lokal i Eslöv i fjor av Tord Holmstedt. Detta kan tyda på att boerstånds håller på att etablera sig i Skåne.

***Crocus tommasinianus*, snökrokus**

Stoby, 3D 6g 42 12, ca 1,5 km V Strömsfors, vägkant, förv från trädgård, 930326, THm

***Juncus balticus x filiformis*, östersjötåg x trådtåg**

Burlöv, 2C 4f 23 44, 1200 m NO Burlövs Centrum, kant av torr damm, 920808, SSp

***Carex tomentosa*, luddstarr**

Kristianstad, 3D 2j 39 16, 1200 m NNV Hel.Tref.kyrka, asköverbuxen grässvål, 920609, TRI

Kristianstad, 3D 3j 07 10, 500 m N Näsby gård, lövbryn, 920526, KAO

***Carex vulpina*, rävstarr**

Böringe, 2C 0j 29 03, 600 m NO Havgård, kärr i lövskog, nu utdikad, 920606, REC

Böringe, 2C 1j 10 23, 450 m NNO Sallerup, fuktstråk, 930526, AMH

Hyby, 2C 3i 16 01, 400 m NNO Klågerups slott, kärr, 930630, KRi

Villie, 2D 1c 34 20 850 m NNO Beden, dammkant, 920701, LPe

Kristianstad, 3D 3j 12 08, Aludden, fuktig gräsmark, 920626, KAO

***Aira caryophylla*, vittätel**

Bara, 2C 2h, 11 26, 300 m NO Nygård, fd grustag, 920620, BSi

Blentarp, 2D 2c 03 39, 1400 m O Hylla, betad torrbacke, 920703, SSP

Vomb, 2D 4b 22 25, 800 m SO Vattenverket, sandig mark, 930622, APo

S. Mellby, 2E 4a 32 23, 300 m S Kvasa, vägkant i grustag, 910526, TKa

***Festuca arundinacea ssp. uechtritzi*, vallsvingel**

Barsebäck, 2C 6d 46 32, 300 m O Barsebäcks hamn, vägkant, stort bestånd, 930520, GHm

***Vulpia myuros*, råttsvingel**

Skivarp, 1D 8c 37 03, 1,1 km NNNV Abbekås hamn, ruderatmark, 931002, NTö

Uppåkra, 2C 5g 23 20, SV Trolleberg, störd mark vid väg, 900718, SSP

FLORAVÄKTARVERKSAMHETEN I SKÅNE

ÅRSRAPPORT 1993

I ÅRSRAPPORT 1993 redovisas i första hand nya fynd under sommarens undersökningar, medan redovisningen av tidigare kända lokaler är mera kortfattad. Årsrapporten kan därför med fördel läsas tillsammans med 1992 års rapport, som sammanfattade floraväktarverksamheten i Skåne under perioden 1988-1992.

Många trevliga händelser har inträffat 1993

Knut Eriksson kunde i somras rapportera en glädjande nyhet : **Åkerranunkeln**, *Ranunculus arvensis*, tillhör fortfarande den skånska floran .Han hade i samband med sina undersökningar åt Lunds kommun inte bara hittat denna art utan också ytterligare 4 hotade växtarter på en och samma fastighet mitt ute på Lundaslätten. Senaste rapporterade fyndet av åkerranunkel i Skåne härrör från Vermenhög 1962. Denna art har under lång tid ansetts vara utgången ur den skånska floran. Så var alltså inte fallet.

Göran Holmström besökte Öland i våras för att lära sig mer om **brinklosta**, *Bromus commutatus* - det dröjde inte många dagar, innan han återfunnit arten i Skåne. Nu vet vi alltså med bestämdhet att arten fortfarande tillhör landskapets flora.

Torbjörn Tyler och Jan-Thomas Johansson upptäckte så snart de läst årsrapporten 1992 att de satt inne med uppgifter om hotade arter som inte redovisats - de uppgifterna tackar vi för !

Det kom ett brev från Öland, som berättade att **tistelsnyltrotten** blommade i närheten av Söderåsen och att plantorna kom från Västergötland. Hur kunde det komma sig ?

I november kom ett telefonsamtal - **jättefräken** upptäckt på ny lokal - landets tredje - i ett skånskt naturreservat !

Sommarens inventerarläger i Lövestad, mitt i centrum för utbredning av **skogslysingen**, gav ett 40-tal nya växtplatser för arten.

Ofta är historien bakom de olika upptäckterna lika eller t o m mera intressanta än själva resultatet som i dessa årsrapporter ofta bara blir en rent statistisk uppgift. Det gäller att ta till vara glädjeämnena i livet - skriv om dem, gärna i Lunds Botaniska Förenings medlemsblad.

Floraväktarna i Skåne omfattar 1993 ett 50-tal botanister i landskapet. Namn och adresslista redovisas för första gången i årets rapport. Floraväktarnas välvilliga medverkan - och inbördes kontakt, när nya växtplatser upptäckts - är en förutsättning för att denna årsrapport ska kunna ställas samman. Dessutom tillkommer uppgifter från alla inventerare av SKÅNES FLORA om gjorda fynd av hotade arter i det skånska landskapet.

Floraväktarverksamheten startade 1988, då Lunds Botaniska Förening beslöt åta sig ett kontinuerligt bevaknings- och rapporteringsansvar för hotade svenska kärlväxter i Skåne. Databanken för hotade arter vid Lantbruksuniversitetet i Uppsala samlar in materialet och sammanställer resultaten från hela landet på uppdrag av Statens Naturvårdsverk. 1990 presenterades "Hotade växter i Sverige". Projektet stöds ekonomiskt av Världsnaturfonden WWF.

Lunds Botaniska Förening och jag som projektledare för floraväktarverksamheten vill tacka alla dem som på olika sätt medverkat till att genomföra 1993 års kartläggning av hotade svenska kärlväxter i Skåne. Under 1994 gäller det dels att följa upp de redan kartlagda arternas utveckling, dels att intensifiera arbetet med skötselåtgärder, dels att informera markägare om arternas förekomst och skötselkrav, dels att utvidga projektet till att omfatta även sådana arter som är hotade i Skåne. För att klara dessa arbetsuppgifter behövs all hjälp i fortsättningen. Bara uppföljningen av de hotade växtarterna är ett omfattande arbete. Vill Du hjälpa till att värna våra hotade växtarter eller vill Du utvidga Din verksamhet inom projektet - kontakta

Göran Mattiasson

Torkel Höges gränd 15

224 75 LUND

tel. 046 - 12 99 35

Hotade växtarter i Skåne

Statens Naturvårdsverk fastställde den 5 september 1988 en förteckning över i Sverige hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter av kärlväxter. De arter som förts till hotkategorierna 0 (försvunna arter), 1 (akut hotade arter) och 2 (sårbara arter) definieras enligt naturvårdsverket som hotade arter. Arterna presenteras i "Hotade växter i Sverige 1990". Insamlingen av uppgifter i detta projekt har liksom floravårdsåtgärder i första hand inriktats på akut hotade arter och deras växtplatser. Ettåriga arter, som uppträder som åkerogräs och vars växtplatser kan variera från år till år och dessutom är svårinventerade, har kommit i andra hand.

Försvunna (0), akut hotade (1) och sårbara (2) arter i Sverige.

Hotkategori	0	1	2	Totalt
I Skåne		36	52	88

Alla uppgifter om hotade arter mottages med största tacksamhet. Om Du, som tar del av denna redovisning, finner att materialet på någon punkt är ofullständigt, mottar Lunds Botaniska Förening med glädje varje kompletterande uppgift.

• anger att Floraväktare (faddrar) finns för ifrågavarande art, dessa anges i samband med de kartlagda arternas statusbeskrivning.

Floraväktare i Skåne

Berit Abrahamsson Päronvägen 17 224 56 LUND	Anders Johansson Torsebrovägen 127-2 291 93 KRISTIAN- STAD	Maja-Lena Nilsson S:t Hans torg 1 C 271 31 YSTAD	Sam Skällberg Brantehallsvägen 119 295 00 BROMÖLLA
Thomas Arnström Stubbarödsgården 260 23 KÅGERÖD	Bengt Johansson Oxhagsvägen 34 291 42 KRISTIAN- STAD	Mona Nilsson Södra Solhälllevägen 30 297 31 DEGERBERGA	Sven Snogerup Trumpetaregränd 9 226 39 LUND
Ulla Berglund Råbelöfsallén 101 - 1 291 93 KRISTIANSTAD	Henrik Johansson Korpralsvägen 5 268 00 SVALÖV	Kjell-Arne Olsson Lövens väg 38 291 94 KRISTIANSTAD	Åke Svensson Norregatan 17 289 00 KNISLINGE
Sven Birkedal Lingonstigen 8 296 00 ÅHUS	Janne Johansson Gyllenkrooks Allé 29 222 23 LUND	Kjell-Arne Olsson Skiffesvägen 13 291 68 KRISTIANSTAD	Torbjörn Tyler Runslingan 8A 224 77 LUND
Per Blomberg Lyckans väg 14 291 43 KRISTIANSTAD	John Kraft Olofstorpsvägen 18 261 76 LANDSKRONA	Christer Persson Södra Solhälllevägen 30 297 31 DEGERBERGA	Mikael Wigforss Näktergalsvägen 6 C 271 60 LYCKEBY
Ragnar Ericson Ragnar Lodbroks gr 4 224 75 LUND	Allan Kristersson Möllemadsvägen 58 230 11 FALSTERBO	Bo Pettersson Rundelsgatan 18 263 00 HÖGANÄS	Göran Vägren Järnåldersvägen 34 291 65 KRISTIAN- STAD
Ulla Britt Ericsson Gråpoppelgatan 2 213 63 MALMÖ	Anders Larsson Hökvägen 7 227 32 LUND	Alf Porenius Betesvägen 2 240 10 DALBY	Bengt Örneberg Svaneholmsgatan 12 217 73 MALMÖ
Inger Friberg Ekvägen 22 240 17 S SANDBY	Hans Larsson Fulltofta, PI 711 242 94 HÖRBY	Torgny Roosvall Hästhagsvägen 41 291 68 KRISTIANSTAD	
Mats Gustafsson Andersgatan 5 C 214 65 MALMÖ	Tommy Linde Stensåkervägen 388 230 30 OXIE	Leif Runeson Lagerbrings väg 6 C 224 60 LUND	
Mattias Gustafsson c/o Haraldsson Ligustergatan 24 213 62 MALMÖ	Kenth Ljungberg Pärilvägen 3 291 65 KRISTIAN- STAD	Inger Runeson Råsgård 340 30 VISLANDA	
Tord Holm Finjagatan 13 B 281 50 HÄSSLEHOLM	Karin & Ola Magntorn Husmansvägen 3 291 64 KRISTIAN- STAD	Lennart Segerbäck Betesvägen 6 240 10 DALBY	
Göran Holmström Runslingan 22 D 224 77 LUND	Magnus Magnusson Basgränden 10 224 68 LUND	Karin Segerbäck Nikoloviusgatan 5 A 217 57 MALMÖ	
Anna-Maria Härstedt Algatan 10 233 34 SVEDALA	Göran Mattiasson Torkel Höges gränd 15 224 75 LUND	Leif Sigbo Ekliden 7 286 00 ÖRKELLJUNGA	
	Hillevi Mattisson Blodriskevägen 26 297 02 EVERÖD	Bengt Sigfridson Aspgatan 3 230 40 BARA	
	Stig Moberg Syréngatan 15 233 00 SVEDALA		

Akut hotade arter, hotkategori 1

• naverlön	<i>Acer campestre</i>
• liten vildpersilja	<i>Aethusa cynapium ssp agrestis</i>
• klätt	<i>Agrostemma githago</i>
• kamomillkulla	<i>Anthemis cotula</i>
• selleri	<i>Apium graveolens</i>
• spådnarv	<i>Arenaria leptoclados</i>
• finlost	<i>Bromus lepidus</i>
• ängslost	<i>Bromus racemosus</i>
• råglost	<i>Bromus secalinus</i>
• svartklint	<i>Centaurea nigra</i>
• stinkmålla	<i>Chenopodium vulvaria</i>
• jättefräken	<i>Equisetum telmateia</i>
• kålsenap	<i>Erucastrum gallicum</i>
• klotullört	<i>Filago vulgaris</i>
• tysk ginst	<i>Genista germanica</i>
• ängskorn	<i>Hordeum secalinum</i>
• spjutsporre	<i>Kickxia elatine</i>
• vårvial	<i>Lathyrus sphaericus</i>
• flytsvalting	<i>Luronium natans</i>
• ädelmynta	<i>Mentha x gentilis</i>
• sandnörel	<i>Minuartia viscosa</i>
• kattmynta	<i>Nepeta cataria</i>
• tistelsnyltrot	<i>Orobanche reticulata</i>
• skuggbräken	<i>Polystichum braunii</i>
• knölnate	<i>Potamogeton trichoides</i>
• sandpyrola	<i>Pyrola rotundifolia ssp maritima</i>
• bäckfräna	<i>Rorippa microphylla</i>
• blomsterbjörnbär	<i>Rubus polyanthemus</i>
• pyramidbjörnbär	<i>Rubus pyramidalis</i>
• fältnarv	<i>Sagina apetala ssp apetala</i>
• småfrossört	<i>Scutellaria minor</i>
• kärnocka	<i>Senecio congestus</i>
• flikstånds	<i>Senecio erucifolius</i>
• fältnocka	<i>Senecio integrifolius</i>
• ängssilja	<i>Silaum silaus</i>
• läkebetonika	<i>Stachys officinalis</i>

Sårbara arter, hotkategori 2

• rosenlök	<i>Allium carinatum</i>
• renkavle	<i>Alopecurus myosuroides</i>
• taggkörvel	<i>Anthriscus caucalis</i>
• klubbfibbla	<i>Arnoseris minima</i>
• rutlåsbräken	<i>Botrychium matricariifolium</i>
• brinklost	<i>Bromus commutatus</i>
• strandbräsma	<i>Cardamine parviflora</i>
• raggarv	<i>Cerastium brachypetalum</i>
• bantistel	<i>Cirsium canum</i>
• ljungsnärja	<i>Cuscuta epithymum</i>
• knippnejlika	<i>Dianthus armeria</i>
• praktnejlika	<i>Dianthus superbus</i>

Sårbara arter, hotkategori 2 (fortsättning)

småtörel	<i>Euphorbia exigua</i>
stor ögontröst	<i>Euphrasia rostkoviana ssp rostkoviana</i>
• skärblad	<i>Falcaria vulgaris</i>
• luddvärlök	<i>Gagea arvensis</i>
• kärnäva	<i>Geranium palustre</i>
• brunnäva	<i>Geranium phaeum</i>
grusnejlika	<i>Gypsophila muralis</i>
• honungsblomster	<i>Herminium monorchis</i>
ängsfibbla	<i>Hieracium caespitosum</i>
• skogskorn	<i>Hordelymus europaeus</i>
dvärgjohannesört	<i>Hypericum humifusum</i>
åkerfibbla	<i>Hypochaeris glabra</i>
• dansk iris	<i>Iris spuria</i>
• svarttåg	<i>Juncus anceps</i>
• huvudtåg	<i>Juncus capitatus</i>
knölvial	<i>Lathyrus tuberosus</i>
vildris	<i>Leersia oryzoides</i>
strimfibbla	<i>Leontodon taraxacoides</i>
skogslysing	<i>Lysimachia nemorum</i>
vit kattost	<i>Malva pusilla</i>
• strandsötväppling	<i>Melilotus dentatus</i>
pipstakra	<i>Oenanthe fistulosa</i>
• klintsnyltrot	<i>Orobanche elatior</i>
stor bockrot	<i>Pimpinella major</i>
svart bockrot	<i>Pimpinella saxifraga ssp nigra</i>
• spetsnate	<i>Potamogeton acutifolius</i>
• smultronfingerört	<i>Potentilla sterilis</i>
• smalbladig lungört	<i>Pulmonaria angustifolia</i>
• åkerranunkel	<i>Ranunculus arvensis</i>
jättemöja	<i>Ranunculus fluitans</i>
källfräne	<i>Rorippa nasturtium-aquaticum</i>
ängssalvia	<i>Salvia pratensis</i>
• kranssalvia	<i>Salvia verticillata</i>
flytsäv	<i>Scirpus fluitans</i>
borstsäv	<i>Scirpus setaceus</i>
åkersyska	<i>Stachys arvensis</i>
sommarklynne	<i>Valerianella dentata</i>
ölandskungsljus	<i>Verbascum densiflorum</i>
luddvicker	<i>Vicia villosa</i>
ekorrsvingel	<i>Vulpia bromoides</i>

Akut hotade arter Hotkategori 1

Naverlönn, *Acer campestre*

(Rapportör : Anna Maria Härstedt)

Naverlönnen odlas och är förvildad på många platser men finns vildväxande i

Malmöhus län

1 lokal i landet = Skåne.

1. Svedala - oförändrad situation jämfört med tidigare.

Liten vildpersilja, *Aethusa cynapium ssp agrestis*

(Rapportör : Skånes Flora)

Malmöhus län

Mycket sällsynt

1. Dalby (veteåker) - Lunds kommun
2. Tunneberga (vägkant) - Höganäs kommun
3. Stora Görslöv (vägkant) - Höganäs kommun
4. Häljarp (åkerkant) - Landskrona kommun

Klätt, *Agrostemma githago*

(Rapportör : Anna-Maria Härstedt, Henrik Johansson, Göran Mattiasson, Stig Moberg, Maja-Lena Nilsson, Kristianstads Naturskyddsförening, Skånes Flora)

Klätten har genom insådd och odling fått ett sådant fäste i landskapet att arten inte längre är akut utrotningshotad. Antalet växtplatser har ökat från 2 till 25 på 7 år. Klätten är sårbar och klarar sig inte långsiktigt på många platser utan hjälp.

Malmöhus och Kristianstads län

LOKAL

Spontan

	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
1. Kåseberga	+	+	+	+	+	1000 ex	300 ex
2. Grönby		ny	+	+	+	500 ex	700 ex
3. V. Kärstorp			ny (2 ex)	50 ex	>100 ex	>200 ex	100 ex
4. Roslätt (spontan ?)							+

Insådd

5. Köpingsbro NO	+	+	+	-	-	-	-
6. Lund O (1986)			ny	+	+	75 ex	5 ex
7. Lund V (1989)				ny	+	50 ex	0 ex
8. Kabusa				ny	+	200 ex	200 ex
9. Borgeby (1990)					ny	0 ex	0 ex
10. Spillepeng					ny	100 ex	+
11. Köpingsbro N					ny	50 ex	200 ex
12. Köpingsbro SO					ny	500 ex	400 ex
13. Hommentorp (ev spontan)						500 ex	70 ex
14. Åhuset SO, Benestad sn							+
15. Mölleholmen NV, Åhus sn							+
16. Lund S (1992)							>1000 ex
17. Lund (N Värpinge)(1993)							+
18. Ystad, N rondellen (1993)							200 ex
19. Ystad, O rondellen (1993)							200 ex

Odlad

20. Drakamöllan (NR L län)				+	+	+	+
21. Brösarp (NR L län)				+	+	+	+
22. Hörjel				+	+	+	+
23. Klingavälsåns dalgång (NR.1992)							+
24. Hjärup (1993)							+
25. Lund (S Värpinge)(1993)							+

Kamomilkulla, *Anthemis cotula***Malmöhus län**

1 lokal i Skåne

1. Ven (Kungsgården)

Selleri, *Apium graveolens*

(Rapportör : Göran Mattiasson)

Malmöhus län

UTDÖD i Sverige

- Falsterbohalvön - växtplatsen översändad 1993 liksom 1992 - obefintlig.
- Smygehuk - arten rapporterad från platsen 1980 - ej återfunnen 1993

Spädnarv, *Arenaria leptoclados*

(Rapportör : Allan Kristersson, Göran Mattiasson)

Malmöhus län

1 lokal i landet = Skåne

1. Falsterbohalvön

1993 blommade spädnarven rikligare än 1992 - ca 200 exemplar.

Finlost, *Bromus lepidus*

(Rapportör : Göran Holmström)

Malmöhus län

1 lokal i Skåne

1. Romeleåsen

Finlostan noterades 1993 i ett antal av ca 200 blommande strån (1992 - ett 25-tal strån). Arten finns beskriven i Lunds Botaniska Förenings Medlemsblad 1993:1 - denna artikel var den direkta orsaken till att arten under året påträffades i Halland.

Ängslost, *Bromus racemosus*

(Rapportör : Göran Holmström)

Malmöhus län

1 lokal i landet = Skåne

1. Bingsmarken

Under 1993 noterades ett par hundra blommande strån.

Råglost, *Bromus secalinus*

(Rapportör : Göran Mattiasson)

Råglost är idag inte känd som vildväxande på någon plats i Skåne. Odlas i

Malmöhus län**Kristianstads län**

1. Klingavälsån (naturreservat, allmogeaåker)	3. Drakamöllan (naturreservat)
2. Hörjel (försöksgård)	4. Brösarp (naturreservat)

Utgången från lokalen väster om Lund, Malmöhus län (se årsrapport 1992).

Svartklint, *Centaurea nigra*

(Rapportör : Karin Segerbäck)

Malmöhus län

2 lokaler i Skåne

1. Björnstorp
2. O Högestad

Oförändrad situation jämfört med de senaste åren.

Stinkmålla, *Chenopodium vulvaria*

(Rapportör : Allan Kristersson, Bengt Örneberg)

Malmöhus län

3 lokaler i landet = Skåne

1. Skanör
 - a) Västergatan (2 trädgårdar)
 - b) Östergatan
2. Falsterbo (2 trädgårdar)
3. Malmö (trädgård)

Stinkmållan har rapporterats från samtliga lokaler 1993. Arten finns alltså fortfarande kvar på Östergatan trots att den ansågs utgången 1992. Bra bestånd i trädgårdarna i Skanör-Falsterbo, osäker framtid i Malmö.

Jättefräken, *Equisetum telmateia*

(Rapportör : John Kraft)

Malmöhus län

3 lokaler i landet = Skåne

1. Ven (naturreservat)
2. Glumslöv
3. Viken (naturreservat)

Jan Löf och Olle Högsmo har i samband med inventeringen av Skånes Flora under hösten 1993 funnit 3 exemplar av jättefräken på en för landet helt ny lokal norr om Helsingborg, närmare bestämt i ett naturreservat i trakten av Viken.

Vid Glumslöv har endast ett individ visat sig 1993 - det lägsta som överhuvud taget har noterats sedan arten upptäcktes. Av planteringarna vid Ålabodarna (1991) visade sig 1993 inte ett enda individ - erfarenhetsmässigt vet vi att arten kan vara borta en tid för att på nytt visa sig kommande år. Landets enda livskraftiga bestånd av jättefräken med hundratals individ finns på Ven

År	1973	-74	-76	-81	-82	-83	-84	-85
Glumslöv	12 ex	8 ex	18 ex	-	-	15 ex	16 ex	15 ex
	1986	-87	-88	-89	-90	-91	-92	-93
	7 ex	6 ex	8 ex	3 ex	5 ex	6 ex	5 ex	1 ex

Kålsenap, *Erucastrum gallicum*

(Rapportör : Bengt Örneberg)

Kålsenapen har trots eftersökningar inte påträffats på sin växtplats vid Klagshamn under 1993. Senast iakttagen i Klagshamn 1991.

Tistelsnyltrot, *Orobanche reticulata*

(Rapportör : Inger Friberg)

Malmöhus län

3 lokaler i Skåne

1. Rövarkulan (naturreservat)
2. Säterholm, V. Vram (inplanterad från lokal 1)
3. Ask

Tistelsnyltrotten har 1993 rapporterats från en ny växtplats i landskapet, Ask. Omkring 1980 d v s för ca 12 år sedan såddes frön av tistelsnyltrot från Västergötland på denna plats. De första exemplaren blommade 1991. Någon blomning förekom inte 1992. Under 1993 har ca 10 individ blommat. Uppgifterna har lämnats av Margareta Nilsson, Färjestaden.

Skuggbräken, *Polystichum braunii*

(Rapportör :Thomas Arnström, Janne Johansson)

Kristianstads län

2 lokaler i landet = Skåne

1. Örkelljunga

Malmöhus län

2. Söderåsen

Artens status densamma som tidigare - se årsrapport 1992.

Knölnate, *Potamogeton trichoides*

UTDÖD i Skåne

Undersökningarna 1989 visade att knölnate inte längre tillhör den skånska florans arter. Artens enda återstående växtplats i landet finns nu i Göteborg.

Sandpyrola, *Pyrola rotundifolia ssp maritima* UTDÖD i landet

Sandpyrolan tillhör inte längre den svenska florans arter. Den har försvunnit från växtplatsen i Stångby mosse (Malmöhus län) liksom från sin växtplats i Halland.

En uppgift (1993) om att sandpyrola skulle finnas vid Smygehuk visade sig vid närmare undersökning inte riktig. Det är en mellanform mellan sandpyrola *ssp maritima* och vitpyrola, *ssp rotundifolia* som finns i Smygehuk.

Bäckfräne, *Rorippa microphylla*

(Rapportör : Lennart Segerbäck)

Malmöhus län

1 lokal i landet = Skåne

1. Södra Sandby

Betestrycket har under 1993 ökat vilket varit gynnsamt för bäckfränen. Ett 50-tal individ (7 ex 1992) växer inom naturreservat.

Södra Sandby

Antal individ

1989	1990	1991	1992	1993
84	69	17	52	118

Blomsterbjörnbär, *Rubus polyanthemus*

(Rapportör : Tord Holm)

Kristianstads län

3 lokaler i landet = Skåne

1. Hallands Väderö (naturreservat)

Malmöhus län

2. Farhult
3. Mölle (21 platser, bl a inom Kullabergs naturreservat)

Se vidare i 1992 års sammanfattande rapport !

Pyramidbjörnbär, *Rubus pyramidalis*

(Rapportör : Tord Holm)

Malmöhus län

1 lokal i landet = Skåne

1. Farhult (3 platser)

Se vidare i 1992 års sammanfattande rapport !

Fältnarv, *Sagina apetala ssp apetala*

(Rapportör : Kristianstads Naturskyddsförening)

Kristianstads län

3 lokaler i landet = Skåne

1. Listarum
2. Stenshuvud

Malmöhus län

3. Kullaberg (naturreservat)

Småfrossört, *Scutellaria minor*

(Rapportör : Mats Gustafsson)

Kristianstads län

1 lokal i landet = Skåne

1. Bjärehalvön (15 platser inom naturreservat)

Se vidare i 1992 års sammanfattande rapport !

Kärrnocka, *Senecio congestus*

(Rapportör : Henrik Johansson, Göran Mattiasson, Kristianstads Naturskyddsförening, Bengt Sigfridson)

Kärrnockan är en exklusiv skånsk art.

2 lokaler i landet = Skåne

Arten har endast en livskraftig population i landet. Se vidare i 1992 års rapport !

Malmöhus län

Ystad	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Lokal 1	ca 75 ex	-	10 ex	11 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex
Lokal 2	ca 50 ex	-	16 ex	25 ex	-	5 ex	0 ex	0 ex
Lokal 3	-	-	10 ex	12 ex	2 ex	0 ex	0 ex	0 ex
Lokal 4	-	-	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex	0 ex
Svedala	-	-	-	10 ex	2 ex	0 ex	0 ex	1 ex

Kristianstads län

Levrasjön >1000ex >150 ex >200 ex >200 ex

Flikstånds, *Senecio erucifolius*

(Rapportör : Leif Runeson)

Malmöhus län

2 lokaler i landet = Skåne

	1989	1990	1991	1992	1993
1. Håslöv	550	450	670	260	530
2. Kungstorp	1200	1300	1250	2500	1100
3. Stångby	150	8	2	0	0

Mera detaljerade uppgifter om utveckling och skötsel lämnas i 1992 års rapport. Skötselproblemen har under 1993 - jämfört med 1992 - ökat i Kungstorp och minskat i Håslöv.

Fältnocka, *Senecio integrifolius*

(Rapportör : Kristianstads naturskyddsförening)

Kristianstads län

8 lokaler i landet = Skåne

I Tosteberga blommade färre än 15 ex både 1992 och 1993. Riklig blomning förekom 1993 bl a vid Råby i Ivetofta.

1992 års undersökningsresultat med lokaluppgifter redovisas i tabellen nedan.

Kristianstads län	Antal 1992	Skötsel
1. Benestad	50 ex	Naturresevat
2. Ullstorp i Kverrestad	ca 150 ex	NOLA-avtal
3. Tosteberga i Trolle-Ljungby	fåtal	Naturresevat
4. Åby i Ivetofta	0 ex	NOLA-avtal
5. Edenryd i Ivetofta	496 ex	NOLA-avtal
6. Grödbby i Ivetofta (3 bestånd)	406 ex	NOLA-avtal
7. Råby i Ivetofta	556 ex	NOLA-avtal
8. Lövhall i Österslöv	6 ex	NOLA-avtal
Summa :	ca 1650 ex	

Ängssilja, *Silaum silaus*

(Rapportör : Anders Larsson, Göran Mattiasson)

Malmöhus län

1 lokal i landet = Skåne

1. Hörte (Dybeck)

1993 noterades 12 ex av ängssiljan varav 11 ex blommade - totalt 2 ex fler än 1992. Inga nya individ noterades. Befintliga plantor har haft sitt gynnsammaste år sedan undersökningarna startade 1973 - högvuxna, rikblommiga och kraftiga exemplar. Den kraftigaste plantan innehöll ca 40 blomstjälkar - hälften, ca 20 stjälkar var brutna eller skadade på grund av att ett rådjur fejat hornen. Enbart denna planta innehöll 1993 fler blomstjälkar än vad samtliga individ i landet i genomsnitt under de senaste åren förmått åstadkomma. Övriga 10 ex innehöll i genomsnitt 5,5 blomstjälkar per planta 1993 jämfört med 2,5 1992.

Ängssilja utplanterades 1991 på vallen och inom andra närbelägna platser. De första blommande individen kunde noteras under sommaren 1993. Dessa individ ingår inte i ovan redovisat material.

Humlesuga (läkebetonika), *Stachys officinalis*

(Rapportör : Hans Larsson, Göran Mattiasson)

Malmöhus län

5 lokaler i landet = Skåne

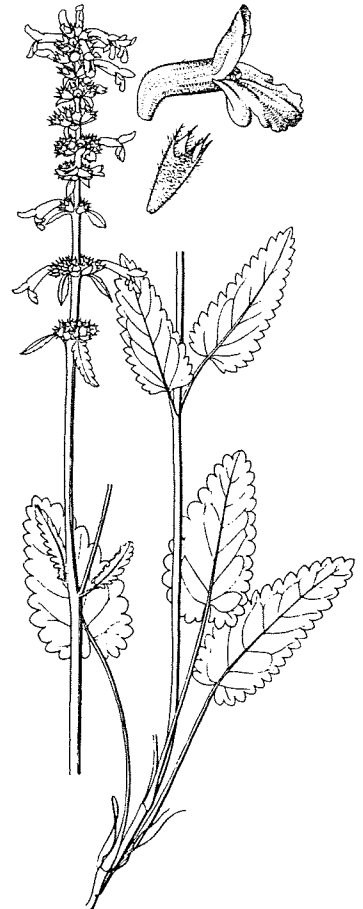
1. Kungsmarken (naturreservat)

2-5. Stehag (4 lokaler)

Situationen är i allt väsentligt densamma 1993 för humlesugan som 1992 - se 1992 års rapport.

Silaum silaus, ängssilja

Stachys officinalis, humlesuga

Sårbara arter Hotkategori 2

Rosenlök, *Allium carinatum*

(Rapportör : Kristianstads Naturskyddsförening, Göran Mattiasson, Bo Petersson, Sven o Britt Snogerup, Åke Svensson)

10 lokaler i landet =Skåne

	1989	1990	1991	1992	1993
Malmöhus län					
1. Kungsmarken (naturreservat)	+	+	+	150 ex	50 ex
2. Kullaberg (naturreservat)	+	0	+	-	+
3. Höjeå (väg), Lund	+	+	+	500 ex	+
4. Höjeå (järnväg), Lund				100 ex	+
5. Stångby			+	100 ex	
6. Fjelic, Bjärred			+		
7. Fågelsångsdalen (naturreservat)	+	0	0	0 ex	
8. Almelund	20 ex				
9. Zackows mosse					+
Kristianstads län					
10. Kristianstad	+	+	+	100 ex	400 ex
11. Munka Tågarp		+	+	150 ex	

Renkavle, *Alopecurus myosuroides*

(Rapportör : Ulla-Britt Ericsson, Göran Mattiasson, Skånes Flora)

Malmöhus län

Renkavlen är uppenbarligen en art som under de senaste åren blivit något vanligare än tidigare. Arten är ettårig och förekommer ymnigt i vissa områden som åkerogräs eller i anslutning till odlingar. Ett större antal förekomster har arten i trakten kring Bjuv och Vrams Gunnarstorp, Landskrona- och Lund-området samt söder om Malmö. Ett 10-tal fynd har rapporterats in till Skånes flora. Under 1993 har 4 nya växtplatser rapporterats - däribland flera Lunda-lokaler.

Malmöhus län

1. Vrams Gunnarstorp	2. Bjuv
3. Landskrona	4. Häljarp
5. L Harrie	6. Lund - Hjärup
7. Lund - St. Råby	8. Lund - Dalby
9. Dalby	10. Malmö
11. Bunkeflo	

Taggkörvel, *Anthriscus caucalis*

Taggkörvel förekommer i första hand utmed kusten mellan Trelleborg och Malmö, där den gärna växer i anslutning till tångvallar eller på ruderatmark. Mellan Malmö och Landskrona är arten jämförelsevis sällsynt - t ex vid Järvallen söder om Landskrona. Arten finns också rapporterad från Vomb samt Åhus i Kristianstads län.

Klubbfibbla, *Arnoseris minima*

(Rapportör : Berit Abrahamsson)

Klubbfibblan förekommer på Vombsänkans sandiga avlagringar samt sällsynt i Saxtorpsområdet. Från Kristianstadstraktens sandområden har arten ännu inte rapporterats. Den torra sommaren 1993 var återigen ett gott år för klubbfibblan. Lokaluppgifter och populationsförhållanden redovisas i tabellen nedan.

Malmöhus län					
	1989	1990	1991	1992	1993
1. Revingefältet	3 ex	12 ex	10 ex		
2. Veberöd	7 ex	10 ex	500 ex		0 ex
3. Sjöbo	10 ex	200 ex	300 ex		400 ex
4. Ljungen, Veberöd		100-tal	100 ex		1000-tal
5. O Hasslemölla		1000-tal	1000-tal	100 ex	1000-tal
6. Hemmestorp		1000-tal	10 ex	0 ex	0 ex
7. V Helgagården		70-tal	400 ex		10 ex
8. V Henriksdal		10-tal	100 ex		150 ex
9. NV Ljungen (4)			500 ex		500 ex
10. V Everlöv			200 ex	0 ex	20 ex
11. Hemmestorp, Ljungbacken			500 ex	1000-tal	100 ex
12. Hemmestorps eke NO			1000-tal		1000-tal
13. Orehus			100 ex	0 ex	1000-tal
14. Vomb			1000-tal	1000-tal	1000-tal
15. Flyinge			få ex		
16. Lund			1 ex	0 ex	
17. Ålstorp			10 ex	8 ex	0 ex
18. Asmundtorp		30-tal			
19. S om Sövdesjön				få ex	

Rutlåsbräken, *Botrychium matricariifolium*

(Rapportör : John Kraft, Göran Mattiasson)

Malmöhus län

extremt sällsynt i Skåne

1. V. Ringsjön (sedd senast 1984)
2. Järavallen (sedd senast 1987)
3. Nybroåns mynning (sedd under 1980-talet)

Kristianstads län

4. Stenshuvud (ej sedd under 1980- och 90-talet)

Brinklosta, *Bromus commutatus*

(Rapportör : Göran Holmström)

3 lokaler i landet varav

1 lokal i Skåne

Finns brinklostan i Skåne idag ? "Bromus commutatus tillhör åter den skånska floran !" - så besvarade Göran Holmström frågan från 1992 års florumvårdsrapport, när han väl varit på Öland under försommaren 1993 och fått upp ögonen för arten och dess artspecifika kännetecken.

Brinklostan upptäcktes på en vall i jordbrukslandskapet utanför Landskrona, varifrån Arvid Nilsson rapporterade arten 1964. Arten har tydligen klarat sig bra.

Strandbräsma, *Cardamine parviflora*

(Rapportör : Allan Kristersson)

Malmöhus län

1. Falsterbohalvön

1 lokal i Skåne

Under 1993 blommade ca 100 individ av strandbräsma (10 ex 1992).

Raggarrv, *Cerastium brachypetalum***Kristianstads län**

1. Stenshuvud

Sällsynt, antalet lokaler

i Skåne ännu inte klarlagt

Malmöhus län

2. Råå vallar

3. Hilleshögs dalar

Bantistel, *Cirsium canum*

(Rapportör : Per Blomberg, Bengt Sigfridson)

Malmöhus län

1. Bara

1 lokal i landet = Skåne

Situationen är densamma för arten i år som tidigare.

Ljungs närja, *Cuscuta epithymum***Kristianstads län**

1. Kjugekull

2. Degeberga

3. Ivö (1990)

Sällsynt, antalet lokaler

i Skåne ännu inte klarlagt

Malmöhus län

4. Klagstorp

Knippnejlika, *Dianthus armeria***Kristianstads län**

UTDÖD i Skåne ?

Knippnejlika sågs vildväxande senast 1967 i Skåne, då den hittades på en för landskapet ny växtplats, en sandhed väster om Kristianstad och öster om Vinslöv. Senare rapporter om fynd vid Stenshuvud har inte kunnat bekräftas.

Praktnejlika, *Dianthus superbus*

49

(Rapportör : Berit Abrahamsson)

Malmöhus län

9 platser i Skåne

Malmöhus län	1989	1990	1991	1992	1993
1. Sandhammaren	100 ex	90 ex	80 ex	20 ex	60 ex
2. Smygehuk	25 ex	20 ex	50 ex	0 ex	2 ex
3. Stavsten	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex
4. Hammars näs	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex	>1000 ex
5. Vellinge ängar	-	3 ex	7 ex	0 ex	0 ex
6. Klagshamn	< 5 ex	3 ex	15 ex	5 ex	0 ex(veg)
7. Lemmeströ	15 ex	-	250 ex	0 ex	15 ex
8. Hyby	<5 ex	-	4 ex	UTDÖD	-
9. Kungsmarken	-	1 ex	3 ex	-	-
10. Igelösa	100 ex	90 ex	60 ex	50 ex	15 ex

Praktnejlikan påträffades 1993 i blom på 6 av sina 9 lokaler i Skåne. Slätter och bete på Kungsmarken respektive Vellinge ängar förklarar varför blommande individ inte påträffades på dessa lokaler. Allvarigare är det i Klagshamn, där praktnejlikan nu beskuggas i sådan omfattning att den inte längre går i blom och bara kan registreras i vegetativ form. Det är hög tid att erforderliga åtgärder snarast kan vidtas för att arten ska kunna överleva på platsen.

Trelleborgs kommun har 1993 tillsammans med Biologiska föreningen utfört en kartering av praktnejlikan vid Stavsten och funnit att arten ökat sin utbredning sedan 1989, då en tidigare inventering utfördes. Samtidigt noterades att arten försvunnit från flera platser inom området. Floravårdsprojektet, som kontinuerligt följer artens utveckling på platsen, kan konstatera att blomningsintensiteten varierar mellan åren. Det är riktigt som kommunen fastslår att arten försvunnit från vissa platser inom området men knappast att praktnejlikan märkbart har vidgat sitt utbredningsområde. Viktigast är dock att artens framtida existens kan tryggas långsiktigt inom området. Därför är det särskilt värdefullt att kommunen aktivt arbetar tillsammans med Trelleborgs Biologiska Förening för att både följa upp artens utveckling och skydda praktnejlikans växtplatser i området.

En planerad utbyggnad av golfbanan vid Stavstensudde västerut på befintlig fotbollsplan med omgivning riskerar att förstöra praktnejlikans växtplatser i dessa delar av området.

Småtörel, *Euphorbia exigua*

(Rapportör : Ragnar Ericson, Allan Kristersson, Magnus Magnusson, Göran Mattiasson, Leif Runeson, Skånes Flora)

Malmöhus län

Antalet lokaler i Skåne
är inte slutligt klarlagt

1. Stångby (> 2000 ex 1993)	2. Lund
3. St Råby (> 1000 ex 1993)	4. Dalby
5. Staffanstorp	6. Alnarp
7. Burlöv	8. Malmö
9. Klagshamn	10. Ö.Grevie
11. V. Klagstorp	12. Vellinge
13. Ven	

Stor ögontröst, *Euphrasia rostkoviana ssp rostkoviana*

(Rapportör : Kristianstads Naturskyddsförening, Mikael Wigforss)

Stor ögontröst (ssp rostkoviana) är känd från

8 lokaler i Skåne

Malmöhus län		1978	1991	1992	1993
1. Dagstorp (naturreservat)	160 ex	8 ex	0 ex	11 ex	
2. Stångby (naturreservat)	1600 ex	250 ex	-	100 ex	
3. Fårarp (NOLA-avtal)	1000 ex	1000 ex	550 ex	+	
4. Högesta mosse (naturreservat)	54 ex	300 ex	900 ex		
5. Baldringe, Ljungatorpskärrret	2100 ex	10 ex	67 ex		
Kristianstads län					
6. Benestad (naturreservat)	500 ex	2300 ex	1550 ex	+	
7. Ullstorp (NOLA-avtal)	7000 ex	3700 ex	5500 ex		
8. Smedstorp	400 ex	0 ex	-	UTGÅNGEN	
9. Siesjö (NOLA-avtal)		1000-tals	-	minskar	

Stor ögontröst är idag en närmast akut hotad art, som bör följas regelbundet. För samtliga skånska lokaler finns idag särskilda skötselavtal, antingen inom naturreservat eller med brukaren av marken. Det bör därför ankomma på brukaren tillsammans med myndigheterna att kontinuerligt följa upp effekterna av skötseln och avtalen genom att följa utvecklingen av den stora ögontröstens populationsstorlek.

En utförlig redovisning om stor ögontröst lämnas i 1992 års rapport.

Skärblad, *Falcaria vulgaris*

(Rapportör : Anna Maria Härstedt, Göran Mattiasson, Åke Svensson, Torbjörn Tyler, Bengt Örneberg)

Skärblad är känd från 11 platser i Skåne; under 1993 har som en glad överraskning 2 nya lokaler (6 och 9) rapporterats.

Malmöhus län		1990	1991	1992	1993
1. Vellinge	10-15 ex			ca 15 ex	+
2. Sibbarp vid Malmö	1 ex		1 ex	1 ex (2m ²)	+
3. Burlöv	ca 20 ex			ca 20 ex	+
4. Bara	ca 65 ex		ca 30 ex	ca 100 ex	+
5. Klågerup	ca 25 ex			ca 30 ex	+
6. Hyltarp					10 ex
7. Baldringe	ca 30 ex			ca 75 ex	
8. Ljungastorp	8 ex			-	
9. Hårlösa	ca 50 ex		ca 50 ex	ca 50 ex	
Kristianstads län					
10. Munka Tågarp			ca 30 ex	ca 50 ex	
11. Skälderviken				ca 10 ex	

Luddvårlök, *Gagea arvensis*

(Rapportör : Bertil Nosslin)

Luddvårlöken har rapporterats från 14 lokaler i Skåne. Blomningen är rikligast på Skanörs kyrkogård. Se 1992 års utförliga rapport om luddvårlöken.

Kärnäva, *Geranium palustre*

(Rapportör : Berit Abrahamsson)

Kärnävan är en sydlig art, som är bunden till högrötängar i Skåne. Fler lokaler bör komma fram under inventeringen av Skånes Flora.

Lokaler i Skåne samt 1 lokal i vardera Uppland och Södermanland

Malmöhus län

	1990	1991	1992	1993
1. Karatofa utanför Svalöv	ca 70 ex	150 ex	60 ex	35 ex
2. Farstorp utanför Trolleholm	> 500 ex		400 ex	400 ex
3. Rövarkulan (NR)	ca 400 ex	400 ex	300 ex	200 ex
4. Linnebjerg (NR)	ca 150 ex	250 ex	100 ex	200 ex
5. Kungsmarken (NR)	ca 100 ex	30 ex	10 ex	40 ex
6. Gluggstorp utanför Tågarp	ca 100 ex	50 ex	40 ex	25 ex
7. Fågelsångsdalen (NR)		40 ex	50 ex	0 ex
8. Stehag		5 ex		0 ex
9. Kastberga		25 ex		4 ex
10. Billeholm		100 ex		100 ex
11. Frillestad		100-tal		
12. Ödåkra		1 ex		
13. Trolleholm	+			
14. Norra Hultseröd	+			
15. Hjularöd			25 ex	
16. Karlsberg				+

Brunnäva, *Geranium phaeum*

(Rapportör : Henrik Johansson, Bengt Sigfridson)

Malmöhus län

1. Torup (50-tal individ)
2. Svalöv (100-tal individ)

Grusnejlika, *Gypsophila muralis*

Grusnejlikan är mycket sällsynt förekommande i nordöstra Skåne. Arten är ett-årig och konkurrenssvag samt uppträder företrädesvis på sandiga åkrar eller trädgårdland eller som ruderatväxt. Någon rapport om grusnejlika har inte inkommit till Skånes Flora fram till utgången av 1993.

Från Allarp i Kristianstads län har förekomst av grusnejlika (1 ex) rapporterats 1990 och 1991.

Ängsfibbla, *Hieracium caespitosum*

(Rapportör : Skånes Flora)

Malmöhus län

2 lokaler i Skåne

1. Lund
2. Rönneholm

Honungsblomster, *Herminium monorchis*

(Rapportör : Inger Runeson, Åke Svensson (Kristianstads naturskyddsförening))

Honungsblomstret är i Malmöhus län känt från 2 platser. Arten har gått starkt tillbaka i landskapet under 1900-talet. Det är glädjande att kunna konstatera att antalet funna individ kontinuerligt ökat på de båda kvarvarande lokalerna. I Kristianstads län är arten känd från ca 40 platser varav Pulken svarar för 13.

Malmöhus län		1989	1990	1991	1992	1993 i blom
1. Stångby mosse (NR)		55 ex	233 ex	670 exca	1000 ex	ca 2000 ex
2. Norrvidinge		20 ex	7 ex	28 ex	31 ex	80 ex
Kristianstads län antal platser		1989	1990	1991	1992	1993
<i>Socken</i>						
<i>Gualöv socken</i>						
3. Svenstorp	2			34		
4. Gyetorp	1			43		> 100
<i>Gärds Köpinge socken</i>						
5. Gringelstad	1			1		
<i>Ivetofta socken</i>						
6. Allarp	1			24		
7. Edenryd	1			11		5
<i>Lyngsjö socken</i>						
8. Lyngsjö	2		rikligt	645		+
<i>N:a Åsum socken</i>						
9. Björkhäll	3		rikligt	343		rikligt
<i>Trolle-Ljungby socken</i>						
10. Gyetorp	2		rikligt	2323		
11. Lyckebo	3			4		+
12. Klövakull	2			343		(1)
13. Kåringören	2			211		
14. Nymö mosse	1			7		0
<i>Vä socken</i>						
15. Mosslanda	1	59	7	9		
<i>Åhus socken</i>						
16. Yngsjö	2		1	81		
17. Pulken	13		rikligt	2676	+	>500
<i>Österlöv socken</i>						
18. Karsholm	1			134		
<i>Benestad socken</i>						
19. Benestad (NR)	1			55	+	50

Skogskorn, *Hordelymus europaeus*

(Rapportör : Göran Mattiasson)

Kristianstads län

6 lokaler i Skåne

1. Stenshuvud (2 platser i nationalparken)

Malmöhus län

2. Röddinge (flera lokaler)
3. Nyvångsskogen
4. Eriksdal (2 lokaler)
5. Skäpperöd
6. Övedskloster

Jörg Brunet har i ett WWF-projekt under perioden 1990 - 1992 inventerat sälynta lundgräs i Skåne, bl a skogskorn.

Dvärgjohannesört, *Hypericum humifusum*

Kristianstads län

1. Stenshuvud (2 platser inom nationalparken 1992)
2. Vitaby (1993)
3. Drakamöllan (naturreservat 1992)
4. Oppmanna (1991)
5. Gualöv (1993)
6. Ö. Vram (1993)
7. Hovdala (1993)

Malmöhus län

8. Öster om Veberöd (Klingsvålsåns naturreservat)
9. Sjöbo (hoppbacken 1991)
10. Kullaberg (ej rapporterad under 1990-talet, naturreservat)

Dvärgjohannesörten har gått starkt tillbaka i Skåne och har numera sin huvudförekomst inom östra och nordöstra Skåne.

Åkerfibbla, *Hypochaeris glabra*

(Rapportör : Göran Mattiasson, Skånes Flora)

Kristianstads län

1. Brönnestad (2 lokaler i Hovdala samt 1 lokal i Boketorp)
2. Åhus

Under 1993 har arten inte rapporterats från Kristianstadsslätten.

Malmöhus län

3. Saxtorp - Hofferup
4. Sjöbo
5. Veberöds sandområden
25. Revingefältet (ett 20-tal lokaler)

Dansk iris, *Iris spuria*

(Rapportör : Tommy Linde)

Malmöhus län

Lokaler i landet = Skåne

Arten har i landet sitt huvudutbredningsområde mellan Skanör och Malmö med enstaka förekomster utanför detta område. Individrikedomen är störst på obeta- de stränder, eftersom arten är känslig för bete.

Malmöhus län

LOKAL	1990	1991	1992	1993 (bestånd)
1. Kämpinge	35	115	110	60 (1) stäng-
2. Skanör N	400	880	760	874 (53) lar
3. Skanör S		280	410	457 (28)
4. Knösen		+	>250	629 (29)
5. Janstorp		+	+	
6. Gässie		+	0	0
7. Klagshamn	25	28	200	136 (29)
8. Bunkeflostrand		812	1200	826 (67)
9. Lernacken	50	245	330	380
10. Barsebäckshamn				

Svarttåg, *Juncus anceps*

(Rapportör : Sven Snogerup)

Malmöhus län

3 lokaler i landet = Skåne

Lokal	1991	1992	1993	
1. Dagstorps mosse	112	54	19	blom-
2. St Harrie mosse	575	79	20	mande
3. Stensoffa	140	172	35	strån

Svarttågens populationsstorlek är svårbestämd. Betet försvårar eller omöjliggör ofta exakta bestämningar. Stora Harrie mosse hyser artens största population.

Huvudtåg, *Juncus capitatus*

(Rapportör : Kristianstads naturskyddsförening, Göran Mattiasson)

	1990	1991	1992	1993
Malmöhus län				
1. Kulla-Gunnarstorp	0	1	1	0
Kristianstads län				
2. Färlöv	1	56		0
3. Gualöv	0			
4. Knutehusen	0			
5. Mosslunda	0	0		0

1992 och 1993 var torra och därför dåliga år för huvudtåg i Skåne.

Knölvia, *Lathyrus tuberosus*

(Rapportör : Bengt Sigfridson, Skånes Flora)

Malmöhus län

1. Bjärshög (2 lokaler) väggkant
2. Sjölundaviadukten järnvägsområde
3. Furuhuset, Högestad äng
4. Hörter, Dybäck vägren

Kristianstads län

5. Härlövstippen ruderatmark
6. NO Haganäs ,Ö.Broby betesmark

Vildris, *Leersia oryzoides*

(Rapportör : Kristianstads naturskyddsförening, Skånes Flora)

Kristianstads län

1. Torsebro, Fjälkestad (mycket rikligt 1993)
2. Araslövssjön, Kristianstad
3. Björkhäll, N.Åsum
4. Kristianstad
5. Siktemölla, N. Sandby

Strimfibbla, *Leontodon taraxacoides*

(Rapportör : Jan Thomas Johansson)

Malmöhus län

1 lokal i Skåne

1. Helsingborg

Strimfibblan förekommer rikligt på en plats i Helsingborg med 3 populationer. I Örenäs - norr om Landskrona - måste arten numera anses utdöd efter sommarens noggranna undersökningar.

Skogslysing, *Lysimachia nemorum*

(Rapportör : Göran Mattiasson, Skånes Flora)

Skogslysingen har sin utbredning på Lokaler i landet = Skåne
Linderödsåsens sluttningar. Under sommarens
inventeringsläger i Lövestad med omnejd påträffades ett 40-tal lokaler.
Skogslysingen är idag känd från ett 50-tal lokaler i Skåne.

Kristianstads län

1. Andrarum (ett 15-tal lokaler inom Andrarum socken)
2. Gaddaröd
3. Rebbetuaröd

Malmöhus län

4. Husarhagen, Genarp
5. S. Veberöd, Romeleåsen
6. Övedskloster Borstbäckens dalgång, Skartofta ängar, Övedsgården
7. Hjuläröd
8. Hörby, Råby hällar
9. Starrarp
50. Norr om Lövestad (ett 25-tal lokaler i Fränninge och Långaröd socknar)

Vit kattost, *Malva pusilla*

(Rapportör : Leif Runeson, Bengt Sigfridson, Astrid Thunblad, Skånes Flora)

Malmöhus län

1. Ö.Torn (koloni), Lund
2. S Pilsåker, Lund
3. Örupgården, Esarp
4. Kyrkan, Dalby
5. Kyrkan, Bjärshög
6. Brostorp, Blentarp
7. Ågerup (höns gård), Sjöbo
8. Foteviken, östra sidan

Kristianstads län

9. Hjularegården, Oppmanna
10. Felegården, Ö. Broby

Genom inventeringen Skånes Flora har under 1993 ytterligare en växtplats för vit kattost påträffats i Skåne.

Strandsötväppling, *Melilotus dentatus*

(Rapportör : Göran Holmström)

Malmöhus län

3 lokaler i landet = Skåne

	1985	1990	1991	1992	1993
1. Foteviksområdet					
a) Kungstorps ängar	50-60 ex	15	100	10	ca 30 ex (veg)
b) Hököpinge ängar		0	0	0	0
c) Gässie ängar 1	100	100-tals	100		ca 40 ex
Gässie ängar 2	200 ex	15	-	0	0
2 Lundåkrabukten	300	ca 750	ca 175	>100	300-400 ex

Strandsötväpplingen, som är en tvåårig växt, är starkt hotad.

Vid Kungstorp fanns 1993 inga blommande individ på vallen, bara hårt trängda ettåriga plantor. Risken är stor att arten kommer att försvinna från platsen.

Vid Gässie fanns sommaren 1993 planer på att förbättra vägen och skrapa vägkanterna, där strandsötväpplingen har sin växtplats. Villaägareföreningen har efter information och besök på platsen helt ändrat sina planer så att sötväpplingen ska kunna fortleva. Kan markblottorna i vägkanten, som åstadkommit för att avleda vatten från vägen, bli grogrund för nya plantor av strandsötväppling? På norra vägkanten fanns i år ingen enda blommande planta - uppenbarligen resultatet av 1991 års vägkantsslåtter under sommaren. Slåtter får alltså inte ske, innan strandsötväpplingens frön har mognat och fallit till marken.

Vid Lundåkrabukten har arten idag sin enda livskraftiga population i landet.

Pipstäkra, *Oenanthe fistulosa*

(Rapportör : Skånes Flora)

Malmöhus län

1. Ingelstorps mosse	2. Dalköpinge ängar (NR)
3. Sövdesjön (2 lokaler)	4. Slätteröd (1000-tal ex 1993)
5. Abusa, S. Sandby	6. Åvarp
7. Mölle fålad (NR)	

Kristianstads län

8. Åhus (4 lokaler)	9. Burensvik, V. Karup

Pipstäkran är eftertraktad av betesdjuren och därför många gånger svårfunnen på betesmarker. Söder om Malmö har arten på en numera betad men tidigare rikblommig lokal under lång tid eftersökts utan resultat.

Klintsnyltrot, *Orobanche elatior*

57

(Rapportör : Magnus Magnusson)

Kristianstads län

Lokal 14 och 17

15 lokaler i landet = Skåne

Malmöhus län

Lokal 1 - 13 och 15 - 16

Klintsnyltrotten är en typisk skånsk art. Individantalet växlar starkt från år till år mellan lokalerna. Arten har sin största förekomst på Ven. Klintsnyltrotten är fridlyst i Skåne.

LOKAL	1988	1989	1990	1991	1992	1993
1. Maglarp	55	28	18	10	11	8
2. Vellinge	12	0	21	3	6	6
3. Bernstorp	42	246	110	63	96	55
4. Klagshamn	1	0	0	0	0	0
5. V. Klagstorp	23	55	58	63	45	102
6. Malmö	35	34	54	36	19	34
7. Lund	28	36	49	38	25	41
8. Ven	1153	714	290	235	615	423
9. Rustningshamn	117	15	162	57	65	41
10. Sundvik	227	174	90	117	154	93
11. Ålabodarna S	83	102	32	28	22	39
12. Ålabodarna N	31	35	23	20	66	18
13. Råå vallar	17	11	16	15	21	10
14. V. Karup	-	53	36	45		
15. Käglinge	47	104	35	14	7	
16. Oxie	200	288	144	37		
17. Munka Tågarp	5	5	1	0	0	
Totalt i Skåne	2075	1904	1140	787		

Stor bockrot, *Pimpinella major*

(Rapportör : Göran Mattiasson, Bengt Sigfridson, Åke Svensson)

Malmöhus län

1. Kullaberg (naturreservat)
2. Kungsmarken (naturreservat)
3. Åskedal, Skabersjö

Kristianstads län

4. Vittskövle
5. Andrarum (naturreservat)

Situationen för stor bockrot är i allt väsentligt densamma som tidigare

Svart bockrot, *Pimpinella saxifraga ssp nigra*

Malmöhus län

1. V. Klagstorp

Antalet lokaler i Skåne
är ännu inte klarlagt

Spetsnate, *Potamogeton acutifolius*

(Rapportör : Göran Mattiasson, Mikael Wigforss)

Malmöhus län

2 lokaler i Skåne

1. Bjäresjö
2. Högstad

Spetsnaten förekom rikligt i Bjäresjö 1993. Området runt dammen är fortfarande obeskokat.

Smultronfingerört, *Potentilla sterilis*

(Rapportör : Åke Svensson)

32 lokaler i landet = Skåne

Smultronfingerörtens utbredning och numerär har kartlagts mycket ingående under perioden 1988 - 1992. Arten har sina naturliga och vitala populationer lokaliserade till Stenshuvud nationalpark (20-talet lokaler) och Svartåns dalgång (8 lokaler) i Ystads kommun. Under 1993 har ånyo kraftiga röjningar vidtagits för att hjälpa smultronfingerörten - åtgärder måste vidtas för att öka betestrycket.

Malmöhus län	1988	1989	1990	1991	1992	1993
1. Härslöv socken (1 lokal)	9 ex	7 ex	8 ex	6 ex	+	-
2. Svalöv socken (1 lokal)	>100 ex	+	>100 ex	>100 ex	>100 ex	-
3. Bjäresjö socken (4 lokaler)	200 ex	+	+	120 ex	130 ex	550 ex
4. Balkåkra socken (4 lokaler)	270 ex	+	+	230 ex	+	325 ex
5. Sövestad socken (1 lokal)	15 ex	+	20 ex	20 ex	-	49 ex
Kristianstad län						
6. Stenshuvud (20-tal lokaler)	>700 ex	+	+	>700 ex	>1300 ex	+
7. Vitaby socken (1 lokal)	>100 ex	+	+	>100 ex	+	>25 ex

+ =besök av lokalen för röjning, individantal "oförändrat" men ej bestämt

Smalbladig lungört, *Pulmonaria angustifolia*

(Rapportör : Göran Mattiasson)

Malmöhus län

1 lokal i Skåne

1. Kungsmarken (naturreservat)

Uppgifter om populationsutveckling och status lämnad i 1992 års rapport.

Åkerranunkel, *Ranunculus arvensis*

(Rapportör : Knut Eriksson)

1 lokal i Skåne

Under sommarens inventering upptäckte Knut Eriksson en fastighet på Lunda-slätten mellan Lund och Dalby som innehöll ca 10 ex av åkerranunkel. Fyndet var överraskande, för att inte säga sensationellt. Åkerranunkel har inte iakttagits i Skåne sedan 1962, då arten påträffades i Vemmenhög och har under lång tid ansetts utgången ur den skånska floran. Fastigheten som innehåller 5 hotade arter av ädelogräs inom samma brukningsenhet saknar motstycke i landet. Förklaringen till den art- och örtrika ogräsfloran ligger i det faktum att kemiska bekämpningsmedel inte används i jordbruksproduktionen.

Jättemöja, *Ranunculus fluitans*

(Rapportör : Kjell-Arne Olsson)

Kristianstads län

1. Vramsån (kvarnanläggningar mm)

5 lokaler är inrapporterade till Skånes Flora.

13 lokaler i landet = Skåne

Källfräne, *Rorippa nasturtium-aquaticum*

(Rapportör : Skånes Flora)

Antalet lokaler i Skåne är ännu inte klarlagt.

Malmöhus län

1. Ö. Vemmenhög socken (2 lokaler)
2. Skivarp (1 lokal)
3. St. Herrestad socken (1 lokal)
4. St. Köpinge (1 lokal)
5. Flädie socken (2 lokaler)
6. Holmby socken (1 lokal)
7. Barsebäck socken (1 lokal)
8. Kävlinge socken (1 lokal)
9. St. Harrie socken (1 lokal)
10. L. Harrie socken (1 lokal)

Kristianstads län

11. Ö. Nöbbelöv socken (2 lokaler)
12. Barkåkra socken (1 lokal)
13. Grevie socken (6 lokaler)
14. Förslöv socken (3 lokaler)

Källfränen är "relativt vanlig" i vissa trakter men mycket sällsynt i andra. 24 fynd är inrapporterade till Skånes Flora, vilka redovisas i tabellen.

Källfränen finns därutöver bl a i naturreservatet Dalköpinge ängar, Malmöhus län.

Ängssalvia, *Salvia pratensis*

Finns vildväxande ängssalvia i Skåne idag ?

UTGÅNGEN i Skåne ?

Kranssalvia, *Salvia verticillata*

(Rapportör : Åke Svensson, Håkan Wittzell)

Kristianstads län

1. Tryneboda

3 lokaler i Skåne

Malmöhus län

2. Fyledalen
3. Lund

Flytsäv, *Scirpus fluitans*

(Rapportör: Jimmy och Karin Persson)

Kristianstads län

1. Skeingesjön
2. Björkerås gård, Visseltofta

Antalet lokaler i Skåne är ännu inte klarlagt.

Borstsäv, *Scirpus setaceus*

(Rapportör : Skånes Flora)

Av de 24 rapporter om borstsäv som inkommit till Skånes Flora svarar Mats Gustafsson för hela 16 stycken från Bjärehalvön.

Borstsäv finns också vid Hultasjön i Örkeälljunga socken. Under 1992 har arten återfunnits inom Stenshuvuds nationalpark samt rapporterats från naturreservatet Humlarödshus fålad i Malmöhus län.

Malmöhus län

1. Dalby socken (1 lokal)
2. S. Sandby socken (1 lokal)
3. Hällestad socken (1 lokal)
4. Blentarp socken (1 lokal)
5. Sövde socken (1 lokal)
6. Fulltofta socken (1 lokal)
7. Långaröd socken (1 lokal)
8. Jonstorps socken (1 lokal)

Kristianstads län

9. V. Karup socken (9 lokaler)
10. Grevie socken (2 lokaler)
11. Hov socken (5 lokaler)
12. Ö. Nöbbelöv socken (1 lokal)

Åkersyska, *Stachys arvensis*

(Rapportör : Skånes Flora)

Kristianstads län

33 lokaler - varav 30 från Bjärehalvön.

55 lokaler i Skåne

Malmöhus län

22 lokaler

Det finns inte skäl att redovisa samtliga lokaler i detta sammanhang.

Sommarklynne, *Valerianella dentata***Malmöhus län**

1. Backåkra (5 ex upptäckta 1991)
2. N. Hultseröd (upptäckt 1990)

2 lokaler i Skåne

Ölandskungsljus, *Verbascum densiflorum*

(Rapportör : Kjell-Arne Olsson)

Kristianstads län

1 - 2. Österslöv (2 lokaler)

Malmöhus län

3. Tågerup utanför Saxtorp

Luddvicker, *Vicia villosa*

(Rapportör : Skånes Flora)

Kristianstads län

7 lokaler i L län

Malmöhus län

14 lokaler i M län

Ekorrsvingel, *Vulpia bromoides*

(Rapportör : Göran Mattiasson)

Kristianstads län

1. Stenshuvud

Malmöhus län

2. Kullaberg (naturreservat)